

5. VÁLEČNÁ OBDOBÍ

Valašská povstání za třicetileté války

Historie základní vojenské služby v českých zemích

Vojenská základní služba – povinná vojenská služba

Základní vojenská služba ČSSR

Vojenská služba za I. světové války

První světová válka a situace v obci

Naše smutná doba v první světové válce r. 1914 – 1918 – vzpomínka

Účastníci I. světové války – fotografie

Pomník padlým v I. světové válce

Kartotéka padlých občanů Všeminy a Dešné

První světová válka legionáři – občané Všeminy – legionáři

Památný list z I. světové války - Josef Holík - příloha

Druhá světová válka- obec Všemina

Věznění Josefa Čaly (ilegální skupina) za II. světové války - vzpomínka

II. světová válka – nucené, totální nasazení – příběhy všeminských občanů

Tragedie rodiny Oškerovy před koncem druhé světové války

Památník Třebětice – František Kučera

Z kroniky hasičů. Historický květen 1945

Všemina byla osvobozena 4. května 1945

Oslava osvobození obce Všemina – průvod obcí – rok 1947

VALAŠSKÁ POVSTÁNÍ ZA TŘICETILETÉ VÁLKY

České protihabsburské povstání zahájilo roku 1618 vleklou třicetiletou válku a ohlas rušných událostí brzy zasáhl i na jihovýchodní Moravu. Od roku 1619 se na povstání aktivně podíleli i někteří zdejší šlechtici. Bělohorská porážka však zlomila odboj šlechty a císařovi protivníci byli potrestáni konfiskacemi majetku. Mnohem horší pro celý zlínský kraj však bylo, že roku 1620 sem zasáhla vojenská tažení. Nejprve bylo při průchodu císařových spojenců, polských lisovníků, zpleněno Pomoraví a hned pak na přelomu roku 1620, 1621 přitáhla do údolí Dřevnice vlastní císařova armáda, proslulá nelítostným plundrováním. V několika letech po roce 1620 se tu opakovaně objevovali císařští anebo jejich protivníci, ať už to byli Uhři Gabriela Bethlena, vojsko knížete krnovského, nebo Dánové. Za pár let byl kraj hospodářsky zničen a lidé se měli co ohánět, aby zachovali holé živobyty.

Císař sem musel opakovaně posílat armádu nejen proti pravidelným vojskům svých protivníků, ale také proto, že právě zde, na Valašsku, neočekávaně narazil ještě na jiné nepřátele. Bělohorský vítěz totiž sice dokázal pokořit šlechtické odbojníky, ale dlouho nenalézal účinnou zbraň proti poddanému lidu, proti rozhořčenému odporu, který se tu vzedmul ve třech vlnách valašských povstání (1621 – 1644). Vzbouření Valaši ihned po bělohorské bitvě a v prvních dnech roku 1621 napadli císařské u Malenovic a Zlína. Vzpouza Valachů měla ohnisko na Vsetínsku a postupně zachvátila i panství brumovské, vizovické, lukovské a zlínské. Ozbrojení Valaši napadali císařské jednotky a zmocnili se už roku 1621 i hradů Lukova a Brumova. Na bojových akcích se spolu s prostými poddanskými bojovníky podíleli i někteří emigrantští šlechtici, z nichž nejznámější byl Jan Adam z Víckova. Zásahy povstalců byly koordinovány s válečnými taženími císařových protivníků Jana Jiřího Krnovského a Gabriela Bethlena.

Druhá vlna valašských povstání se vzedmula v letech 1626 – 1627. Tentokrát ve spojitosti s dánským tažením proti císaři. Tehdy povstalci znovu ovládli hrad Lukov, ale už roku 1627 byli nuceni podřídit se přesile. Třetí, nejbojovnější vlna povstání se rozhořela v letech 1642 – 1644. Tentokrát Valaši vydatně pomáhali Švédům při jejich tažení proti císařským. Houževnatý odpor Valachů přivedl vídeňský dvůr k nesmiřitelnému rozhodnutí, aby totiž „rebelští Valaši byli přivedeni k císařské poslušnosti nebo zcela vyhlazeni“. Na počátku roku 1644 vedl zvláštní komisař, napajedelský pán Jan Rottal, trestnou vojenskou výpravu proti valašským povstalcům, kteří nakonec u Vsetína podlehli vojenské přesile a byli vydáni kruté pomstě běsnící císařské soldatesky. Nastaly masové popravy, život ztratili obyvatelé mnoha vesnic. Mnoho zoufalců si zachránilo život útekem do lesních úkrytů. Hrdinský boj valašského lidu, vzdorujícího více než dvě desetiletí pobělohorskému režimu, zůstává dodnes významnou kapitolou dějin tohoto kraje. Odboj Valachů končil v době, kdy stále ještě zuřila třicetiletá válka. Poté, kdy Švédové roku 1643 opustili Lukov, lidé už jen toužebně čekali na mír, který pak konečně v roce 1648 uzavřel dlouholetou válku.

Hrůza císařského vítězství těžce doléhala na Valachy. Hrabě Jan z Rottalu trestal povstalce krutě a nelítostně. Na dvě stě jich bylo pověšeno, sřato, na kole rozčtvrceno, na kůl naraženo a od vojska pobyto. Mnoho povstalců uprchlo. Ve Všemíně z 29 rodin jich uprchlo 24.

Na zámcích byly hned nařízené soupisy poddaných podle posledních urbářů – soupisů poddanského pozemkového majetku a důchodů vrchnosti z nich plynoucích.

Lidé se museli dostavit, přinést zbraň a přísahat poslušnost pánům. Všemina měla 23 usedlých a šest podruhů čili hoferů. K soupisu se dostavili jenom 4 usedlí, zbraně neměli. Byli to: Janek Fojt, Vacula Tománků, Jan Klimšík, Vašek Kubáčků. Jan Vlčík byl na Vsetíně oběšen. Nedostavilo se 18 usedlých, a to: Adam Bejnků, Jan Havlík, Michal Benický, Daněk Škodula, Mikula Kučera, Jan Holík, Jura Krník, Jan Povalčík, Jan Polášek, Macek Šedý, Řehoř Krčmář, Jura Tománků, Ondra Vaculů, Jan Galetík, Mikuláš Čula, Mach Helonů, Jura Procházka, Václava Heloně vdova.

Hořeři : Mikula Hudec, Pavel Slovák, Vašek Maloušků, Jura Pavlů, Jura Slováček, Jan Bulíček.

Kam se poděli všichni nedá se zjistit. V zimě a ve sněhu zachránili jen stěží holé životy. Někteří snad zahynuli v bojích nebo na útěku, někteří se snad někde usadili. Do svých domovů zpátky se vrátilo ze 24 rodin nejvýše 6 – 7, ale ani to není jisté.

Podle ohromné emigrace byla účast všeminských obyvatel na valašském povstání hodně větší, než v jižnějších obcích panství a asi taková jako v Liptále a Hrobicích. Důvodem ozbrojeného odporu byly rostoucí platy a roboty, nucené odvody do císařského vojska a také násilné převádění na katolickou víru. Všemina byla pro povstání výhodnější než uzavřené osady od Neobuze dolů. Celá dědina měla pasekářský ráz, z každého domu bylo snadné uprchnout bezpečně do lesů. Všeminští usedlí měli vždycky živé styky s Liptálem. Za to všechno hrozily Všeminským kruté tresty, před kterými hromadně uprchli.

Podle srovnání s poválečnými urbáři byly toho února 1644 osídleny ve Všemině jenom 4 domy v těch místech, kde stála později domovní čísla 73 (Matušovo a Poláchovo pod dědinou), č. p. 62 (Maliňákovo u Hazuchů), č. p. 16 (chalupa u Vendelínů) a č. p. 33 (Valovo u Felixů). Ostatní selské domy a všechny chalupy byly prázdné, ale nezpustly až na dva. Vrchnost totiž grunty znovu osazovala poddanými ještě do konce války, pokud se jejich majitelé nevrátili. Těsně po válce měla Všemina 12 osedlých domů starých a 2 nově vystavené. Uzavřením míru r. 1648 začíná i pro Všeminu nová kapitola dějin, dlouhé období daleko větší poroby těla i ducha, než bývalo před válkou. Ale i lidé byli více než z poloviny noví, nové rody přišly z vesnic kolem Fryštáku. Všemina válkou třicetiletou značně utrpěla.

HISTORIE ZÁKLADNÍ VOJENSKÉ SLUŽBY V ČESKÝCH ZEMÍCH

1649 – Vznikla první stálá armáda v českých zemích (součást rakouské armády). Císař Ferdinand III. ponechal několik pluků v trvalé službě. Do armády vstupovali vojáci dobrovolně, ale upisovali se na doživotí. Pokud se neválčilo, mohli odcházet na dlouhodobou dovolenou, která trvala i několik let.

1781 – Josef II. zavedl vojenskou povinnost pro nejchudší vrstvy. Osvobozena byla šlechta, duchovní a inteligence. Verbování nahradily odvody (často násilím), služba byla nadále doživotní, zůstaly dlouhodobé dovolené.

1802 – Konec doživotní služby. U pěchoty se zkrátila na deset let, u jezdecka na 12 let a u dělostřelectva na 14 let.

1845 – zkrácení vojenské služby na osm let. Zůstaly zachovány dlouhodobé dovolené a odvody se stávaly pravidelnějšími.

1868 – Branný zákon zavedl všeobecnou brannou povinnost. Od té doby se povinná vojenská služba v českých zemích týkala většiny mužské populace. Délka služby byla stanovena na tři roky u námořnictva na čtyři. Potom následovalo sedm let zálohy a dva roky v takzvané zeměbraně.

1912 – Služba byla zkrácena na dva roky (u speciálních druhů zbraní na tři, u námořnictva na čtyři). Ponechány byly sedmileté zálohy a dvouletá služba v zeměbraně. Odvody byly dvakrát ročně.

1920 – V samostatném Československu byl vyhlášen branný zákon zahrnující všeobecnou brannou povinnost. Délka služby byla stanovena zpočátku na 14 měsíců, ovšem dočasně prodloužena. Od roku 1924 se sloužilo 18 měsíců a od roku 1933 s ohledem na mezinárodní situaci dva roky. Po ukončení základní vojenské služby byl každý povinen absolvovat čtyři cvičení v celkové délce 14 týdnů, důstojníci a rotmistři pět měsíčních cvičení.

1927 – Novela branného zákona zavedla institut náhradní zálohy: muži odvedení nad stanovenou hranici branců v jednom roce (určena na 70 000) byli zařazováni do náhradní zálohy. Byly stanoveny úlevy ze základní vojenské služby zejména pro živitele rodin, majitele zemědělských usedlostí, malých a středních živností a obchodů. Délka prezenční služby se nezměnila.

Po roce 1945 – Až na drobné změny zůstal v platnosti branný zákon z doby předmnichovské republiky. Branná povinnost vznikala v 17 letech, k odvodu se chodilo v 19, na letní uvolnění či zkrácení na pět měsíců měli nárok muži, kteří byli jedinou zdatnou pracovní silou v hospodářství.

1949 – Byl přijat nový branný zákon, který se v následujících desetiletích několikrát novelizoval. Stanovil délku základní vojenské služby pro muže od 17 do 60 let na 24 měsíců.

1990 – První novela branného zákona po roce 1989 stanovila délku základní vojenské služby na 18 měsíců a uzákonila možnost civilní služby.

1991 – Novela zákona prodloužila věkovou hranici při povolování odkladů základní a náhradní služby z 22 na 25 let a u studentů vysokých škol z 28 na 30 let. Také zkrátila o čtyři týdny délku vojenského cvičení pro vojáky v záloze.

1993 – Novela branného zákona zkrátila délku základní služby na 12 měsíců. Roční vojna zůstala i v novém branném zákoně z roku 1999.

15. května 2003 – Ministr obrany Jaroslav Tvrdík předložil vládě záměr zrušit základní vojenskou službu k 31. prosinci 2004.

12. listopadu 2003 – Vláda schválila reformu armády, podle níž základní služba skončí závěrem roku 2004.

2. června 2004 – Vláda schválila návrh branného zákona, který ruší základní i civilní službu.

24. září 2004 – Vládní návrh schválila Poslanecká sněmovna.

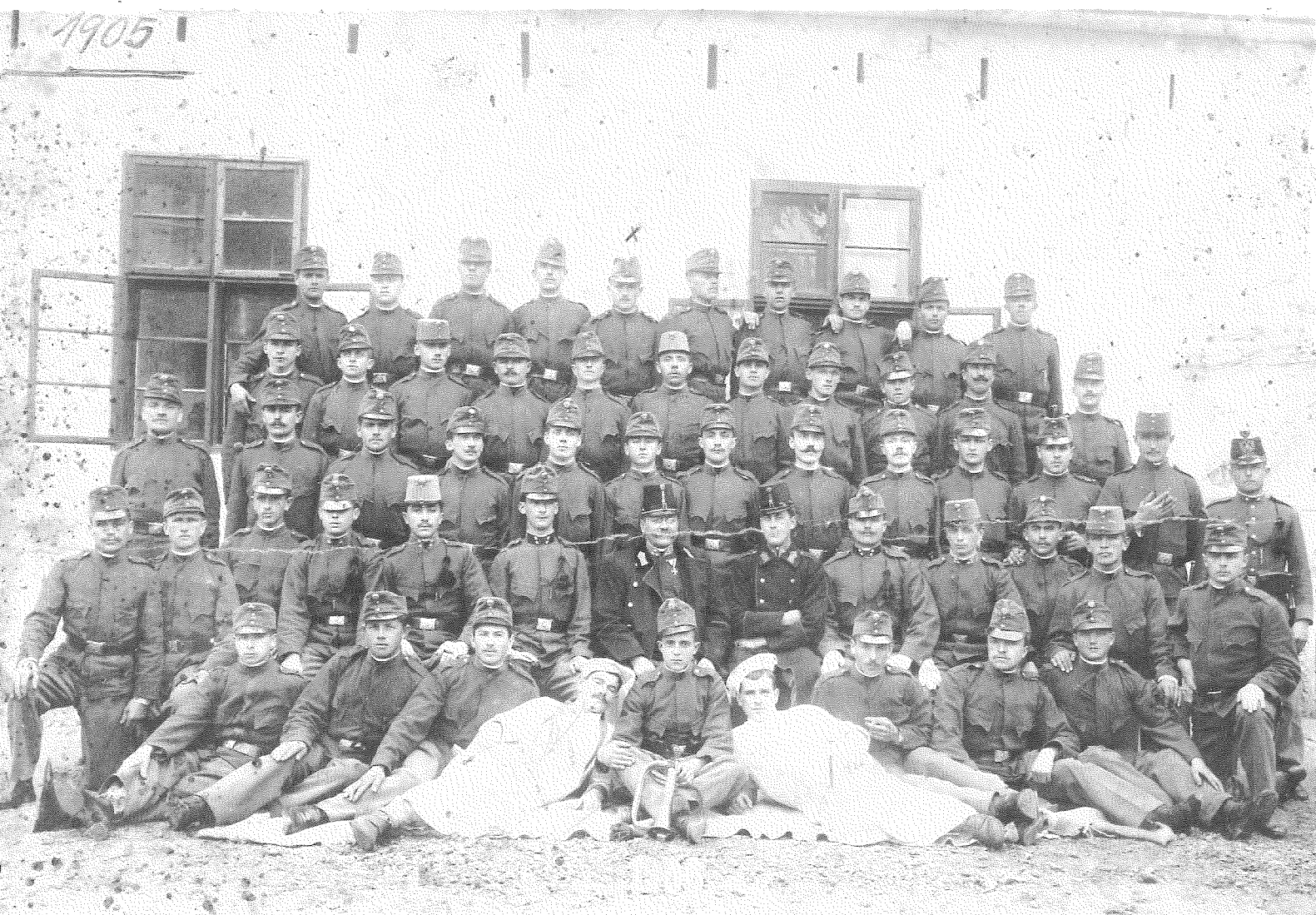
4. listopadu 2004 – Vládní návrh schválil také Senát.

22. prosince 2004 – Do civilu odejdou poslední vojáci v základní vojenské službě.

1. ledna 2005 - Česká armáda bude plně profesionální. Branná povinnost bude vyžadována pouze při ohrožení státu nebo za válečného stavu.

VOJENSKÁ ZÁKLADNÍ SLUŽBA

Rokem 1868 začala historie povinné základní vojenské služby. Vycházela z branného zákona rakouské armády Jeho veličenstva císaře Františka Josefa. Odvodní povinnost byla pro všechny muže ve věku dvaceti až dvaceti dvou let. Vojenská povinnost byla stanovena vcelku na dvanáct let a skládala se pouze ze tří let prezenční služby ve vojsku, sedmi let v záloze a dvou let v domobraně.

3. pluk arcivévody Bedřicha, Kroměříž 1905. Josef Holík, Všemina č. p. 98, narozený 17. 11. 1885

Československý pěší pluk č. 5.
3. polní setnina kulometů. Jan Holík.

15. 10. 1925. Desátník Jan Holík

34. polní rota v Opavě. Světnice č. 15.
25. 10. 1926. Desátník Jan Holík.

Vojenská služba. 1. 11. 1926 Opava.
Desátník Jan Holík.

Poddůstojnická škola pěšího pluku 34, světnice č. 29
v Opavě 2. 7. 1927. Desátník Jan Holík.

5/219

Základní vojenská služba ČSSR

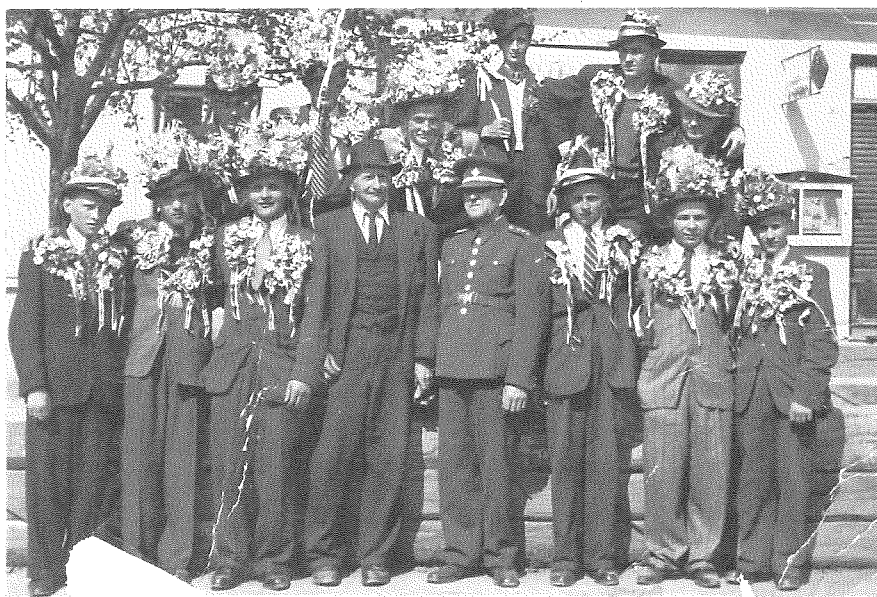
Podle branného zákona ČSSR byla základní vojenská služba povinná pro všechny osoby, jež byly uznány způsobilými (odvedenci) a nebyly určeny k náhradní službě. Vojenská základní služba trvala 24 měsíců (u absolventů vysokých škol 12 měsíců) a počítala se ode dne skutečného nastoupení. Vláda ČSSR mohla podle potřeby trvání vojenské základní služby měnit svým nařízením.

Dne 18. 11. 2004 prezident České republiky Václav Klaus podepsal zákony, které definitivně ruší základní vojenskou povinnost. Zákony před prezidentem podepsali již poslanci i senátoři. Armáda se od 1. ledna 2005 stala plně profesionální. Branná povinnost zrušena nebyla. K mobilizaci občanů může dojít při ohrožení státu, nebo za válečného stavu. Vojenská služba neodmyslitelně patřila ke zkušenostem mladých mužů.

„Obávám se, že profesionalizací armády my všichni ztrácíme něco, co k životu mladých mužů po generace v dobrém i zlém patřilo. Tato zkušenost může dalším generacím v životě chybět,“ uvedl prezident Václav Klaus.

Na odvod k základní vojenské službě všemiňanů vzpomíná pan Alois Kolaja. K odvodu se chodilo pěšky do Vizovic. Vracelo se zase pěšky přes Chrastěšov, Dešnou. Nesměla chybět patřičná výzdoba klobouků a klop kabátů. Odvedenci měli právo na zakoupení kytice ozdobnější, „Vařečáři“ chudší. Odvod k armádě se musel řádně oslavit, neboť pro každého odvedence byla čest stát se vojákem republiky. Slavnost neskončila, pokud se u každého domu odvedeného nezazpívalo několik písní a nerozloučilo se písní „Neplačte rodiče, nermuťte své srdce.“

Neplačte rodiče, nermuťte své srdce,
že já musím být voják.
Dá - li pán Bůh šťastné navrácení,
přijdu na orláb.

Odvedenci: Kolaja Alois, Tomšů Stanislav, Jakubů František.

5/21

Odvedenec: Kolaja Alois.

Odvod k vojenské službě ročníků 1926 a 1927 v roce 1948
s tehdejším předsedou MNV Františkem Štěpánem..

Zadní řada zleva: Kovařík Jan, Hendrych Zdeněk, Kaulinec Alois,
Martinů Alois, Tomšů Sláva, Vala Theodor, Tolar Alois.

Přední řada zleva: Kovařík Alois, Jan Urban, Alois Kučera, Jaroslav Štěpán.

Odveden byl jen ročník 1926, prostřední řada zleva: Bělíček Josef, Kolaja Alois,
Tomšů Alois, Tomšů Stanislav, František Jakuba, Jemelka Alois.

Uprostřed předseda MNV Štěpán František

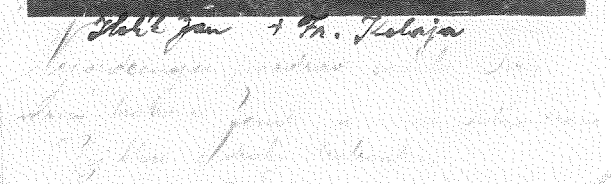
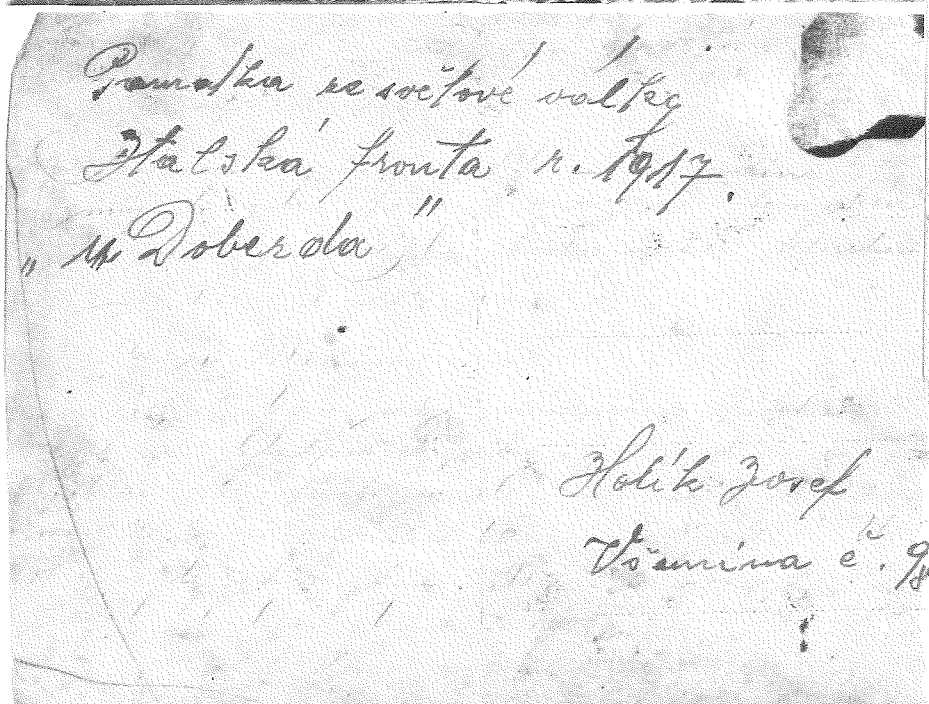
Odvedenci - ročník 1926 v roce 1948

Zadní řada zleva: Kolaja Alois, Bělíček Josef, Jemelka Alois, Jakubů František.

Přední řada zleva: Tomšů Alois, předseda MNV František Štěpán, Stanislav Tomšů.

Vojenská služba za I. světové války

Seznamy branců se vypracovaly na základě podkladů starostů obcí, kterým se v říjnu museli nahlásit všichni, kteří se následujícího roku měli dostavit k odvodu. Odvody se konaly každoročně v březnu a dubnu, v případě potřeby byly odvody vyhlášovány dodatečně. Do války byli odvoláni příslušníci domobrany, tedy všichni schopní muži ve stáří 19 – 42 let. V první výzvě byli zařazeni všichni, kteří v běžném kalendářním roce dosáhli, nebo měli dosáhnout 19 – 37 let, ostatní do 42 let patřili do výzvy druhé. Domobranci první výzvy, kteří absolvovali vojenský výcvik bývali zpravidla zařazováni do skupiny bojujících. Ostatní a celá druhá výzva do skupiny nebojujících, v případě potřeby ale mohli být ke službě v poli použiti i dodatečně tělesně zdatní příslušníci 2. výzvy mající vojenský výcvik. Později od 1. 5. 1915 byla domobranecká povinnost rozšířena na muže od 18 let do 50 let. Dobrovolně mohli do armády vstoupit muži se souhlasem zákonného zástupce od 17 let.

První světová válka a situace v obci.

Dne 28.6.1914 byl v Sarajevu zastřelen rakousko - uherský následník trůnu, arcivévoda František Ferdinand. Atentátu, který provedli mladí bosenští revolucionáři ve spolupráci s tajnou srbskou organizací, využilo Rakousko - Uhersko jako záminku k rozpoutání války proti Srbsku.

26.7.1914 císař vyhlásil částečnou a 31. července 1914 pak všeobecnou mobilizaci. Rakousko - Uhersko vyhlásilo válku Srbsku. V prvních dnech srpna vstoupily do války Německo, Rusko, Velká Británie, Francie a další evropské země.

Do života všeminských občanů zasáhla I. světová válka nepříznivě. Za války vycházela řada zákazů, nařízení, politický a kulturní život byl vcelku umlčen. Z naší obce do války odešlo mnoho mužů. Trpělo i školní vyučování. Dvanáctiletí a čtrnáctiletí žáci byli zproštěni školní docházky a pomáhali matkám při pracích na poli. Podle nařízení museli žáci sbírat ostružinové listy, z nichž se získávala náhražka čaje pro vojáky. Děvčata v ručních pracích zhotovovala předměty potřebné vojákům.

Velká armáda potřebovala stále nové a nové zásoby jídla. Jedna úřední komise stíhala druhou. Prováděly soupisy a rekvizice obilí a dobytka pod dohledem četnictva. Lidé byli rozděleni na osoby lehce a těžce pracující. Císařským nařízením bylo určeno na těžce pracující 300 gramů obilí nebo 240 gramů mouky na den. Mouka a chleba se dostaly pouze na lístky. Dnem 19.3.1916 byly zavedeny lístky také na cukr a kávu. Zemědělci museli od počátku vést přesný výkaz zásob všeho, co sklídili. V r. 1917 následkem dlouhotrvajícího sucha byla sklizeň píce malá, proto obyvatelé získávali náhradní krmivo sbíráním a lámáním letorostů. Bohužel lámali také větve lip, dubů, buků a javorů, a tím pustošili přírodu. Od prvního října 1917 byla zvýšena podpora rodinám narukovaných vojáků. Byla to však pouhá almužna, protože nedostatek životních potřeb, hlad a drahota stále více doléhaly na obyvatelstvo.

Dne 22. 5. 1917 ve tři hodiny odpoledne byl ze všeminského kostela odebrán první zvon. Druhá obec vydala podle nařízení dne 14. 9. 1917.

Ve vojsku se projevuje neposlušnost. Hlavně nejmladší ročníky nechtějí již bojovat. Utíkají z posádek, z nemocnic a i z fronty domů. Ukrývají se. Jsou to „dezerteři“. Lidé jim však pomáhají. Největší bolest působily zprávy o raněných a padlých.

Na začátek první světové války vzpomíná ve svém deníku „strýček Valachů,“ Jan Holík.

Naše smutná doba v první světové válce r. 1914 - 1918

V měsíci dubnu r. 1914 jsme se s mým bratrancem Aloisem vypravili do Maďarska, do města Rábu na zkušenou s naším tesařským povoláním. Chtěli jsme také poznat bývalý kraj našich otců, kteří tady chodili za podomním obchodem. Tady také zemřel můj tatínek ve věku 51 let. Našli jsme práci tesařskou na periferii města. Stavěla se tam velká továrna na děla a pro armádu. V práci jsme si zvykli i na potřebnou řeč maďarskou při práci, týdny ubíhaly. Již tak se probíraly různé zvěsti o možnosti války a zčistajasna 26. července 1914 se rozhlásila smutná zpráva v celé říši Rakousko - Uherské, že vypukla válka. Následovala všeobecná mobilizace do 24 hodin. Nejdříve muži od 20 let do 42 let a o několik dní později od 42 let do 50 let. Něčeho takového by se žádný ani ve snu nenadál. Rázem se práce zastavily.

A co my? Jak se dostat domů v takovém válečném chaosu? Konečně jsme jeli vlakem z Rábu do Prešpurka. Po celé délce silnic bylo vidět celé transporty koní, co vedli sedláci armádě a co bylo nejbolestivější, tolikých kluků, lidí na vesnicích i ve městech, jak se loučili se svými rodinami. Museli nastoupit ke svým plukům a ihned odjet na frontu na různá bojiště. I když jsme si nikde nemohli koupit nic k jídlu, dostali jsme se šťastně domů. Ale jaké to bylo přímo hrozné v naší vesnici. Co bylo nářku v rodinách manželek, dětí a rodičů o své nadějně syny a také děvčat o své milé hochy! Josef, můj starší bratr, když narukoval při mobilizaci do Kroměříže, tak s prvním transportem na bojiště vyjel. Strýček Petrák, který jel později, říkal, že ho viděl nepozorovaně, jak plakal. Jak šel z domu, tak s ním šly maměnka pěšky na sv. Hostýn a potom jel k nástupu z Bystřice do Kroměříže. Tak se vyprázdnila celá dědina, jen staříci a děti zůstali. Museli jsme se smířit se vším, co následovalo. Naši milí posílali jen domů feltpostky. Horší bylo rodinám, kterým byly domů zaslané zprávy, že jejich milý padl na bojišti.

Já jsem nebyl prozatím odvedený, tak jsem dělal baráky pro vojsko a na šachtách byla práce tesařská. A také i na mne přišlo. Na podzim v září 1916 mi přišlo z Holešova z hejtmanství, že se mám dostavit do 24 hodin do Brna. Tam nás vybavili mundurem povojensky a zavezli nás do Theresienfeldu (Terezín). Stavila se tam továrna Tritol třaskaviny. Dva roky jsem tam byl o hladě a v zimě při práci na vysoké vodní věži. Také italské bombardovací letadla nás pronásledovaly. Z domu mi nemohli poslat chleba, protože ho sami neměli. Přišel jsem tam o zdraví.

Z blaského kopyce:
1914 - 1917.

Levens-Falke,
Dejická svatovaly

Čala Rudolf
Všemina č. p. 68

Tomšů František
„U Macíků č. p. 86

Účastníci 1. světové války

167th. Rudolf Čala
mar 26/1. v 1898 + 31/3. 1917.

WIEN TRIEST

BRÜNN
FERDINANDSGASSE 37
Ecke Bahnhofplatz

Strauss & Comp

BRNO
FERDINANDOVA ULICE 37
roh nádražního náměstí

Die Platten bleiben behufs Nachbestellungen aufbewahrt.

Deska se pro další objednávky uschová

20/08

Řehák Alois
Všemina č. p. 63

5/227

VALA František

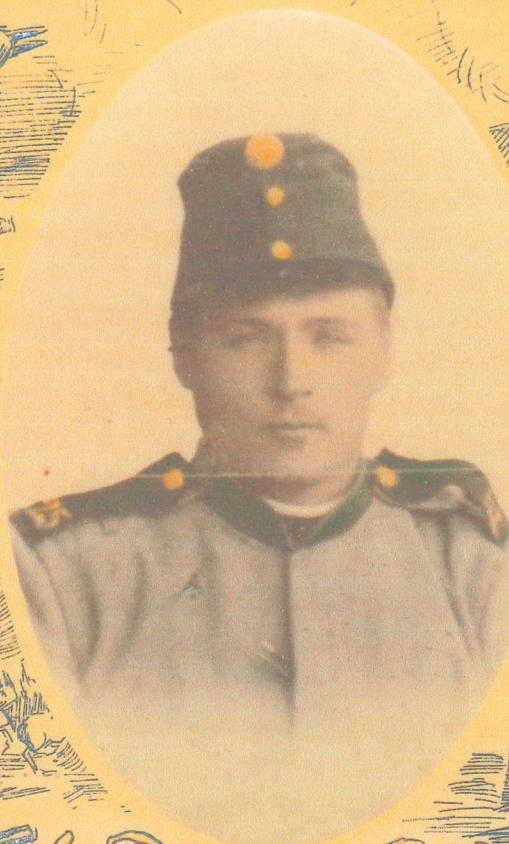
Všemina č. d. 104. Narozen 21. září 1878. Padl v první světové válce v roce 1915 ve 37 letech.
Rodině zasláno oznámení. UPOMÍNKA NA SVĚTOVOU VÁLKU 1914 – 1915.

TOMŠŮ Vendelín

je jeden z občanů Všeminy, který padl v první světové válce. Narodil se 12. srpna 1898 ve Všemíně, č. p. 16. Studoval na Českém státním reálném gymnáziu v Kroměříži v letech 1909/1910 - 1916/1917. Studoval s vyznamenáním. Zkoušku dospělosti složil před obvyklou dobou 30. ledna 1917. Činnou vojenskou službu nastoupil 15. května 1916. Ke zkoušce dospělosti měl dovolenou od 4. ledna do 31. ledna 1917. Ve válce bojoval jako praporčík zeměbranceckého pěšího pluku 25. Zemřel 19. srpna 1917 ve věku 19 let u Asiaga, provincie Vicenza, Itálie. Pohřben byl 20. 8. 1917 na hřbitově v Ghertelle, provincie Vicenza, Itálie.

Údaje o svém strýci poskytl pan Antonín Štěpánů, Všemina č. p. 286.

jen takovou jistěhu zasílaly jirady Rakousko-Uherska
patřícího jiralkiem a vdomim! mal fotek raku 104

UPOMÍNKA NA SVĚTOVOU VÁLKU 1914—1915

KTEROU VEDLO RAKOUSKO-UHERSKO S RUSKEM, SRBSKEM,
FRANCIÍ, ČERNOU HOROU, ANGLIÍ, BELGIÍ A JAPONSKEM.

Této války světové zúčastnil jsem se. bojuje hrdině
ZA VLAST, CÍSAŘE
A KRÁLE.

Pomník padlým v I. světové válce
Vojáci - občané Všeminy

František Vala	č. p. 104	Josef Jakubů	č. p. 41
František Štěpán	č. p. 92	Vendelín Tomšů	č. p. 16
Josef Ježík	č. p. 17	František Jasenský	č. p. 65
Josef Bělíček	č. p. 146	Josef Kovařík	č. p. 13
Jan Slováček	č. p. 77	Josef Řezník	č. p. 28
František Janů	č. p. 110	Josef Kolaja	č. p. 78
František Lukašík	č. p. 142	Jan Kolaja	č. p. 78
Jiří Čala	č. p. 9	František Kolaja	č. p. 78
Jan Polašík	č. p. 91	Alois Kaulinec	č. p. 58
František Polašík	č. p. 91	Jan Živníček	č. p. 82
Jan Gajdošík	č. p. 115	Josef Matůšek	č. p. 154
František Kučera	č. p. 50	Matůš Vala	č. p. 83
Rudolf Čala	č. p. 68		

Ve válce zahynulo na 18, 5 milionu lidí, z toho téměř deset milionů bylo vojáků. Zraněno bylo na 21 milionů lidí.

I. světová válka trvala čtyři a čtvrt roku. Skončila podpisem příměří. K jedné z příměří mezi Německem a Dohodou se 11. listopadu 1918 v železničním vagonu v lese na stanici Rethondes u Compiègne sešly delegace vedené německým státním tajemníkem Matthiasem Erzbergerem a francouzským vrchním velitelem maršálem Ferdinandem Fochem.

Ráno v 5:05 hodin byl podepsán dokument, který stanovil, že od 11:00 hodin 11. listopadu 1918 zavládne na frontách příměří.

Válka zásadně změnila politické uspořádání Evropy.

Rozpadly se staré monarchie – Rakousko – Uhersko, osmanská říše, Rusko, Německo.

Vznikla řada nových států – Československo, Maďarsko, Polsko, Rakousko, pozdější Jugoslávie.

Válka přinesla nástup bolševiků v Rusku, do popředí se dostaly Spojené státy, začaly se rozpadat koloniální říše.

Zápis ze školní všeminské kroniky.

Dne 28. října 1918 vstoupil v život samostatný stát Československý pod vedením a řízením československé národní rady v Paříži. Za příčinou nerušeného přechodu k novému státnímu pořádku byl ustanoven pětičlenný národní výbor v Praze. 1. Dr. Rašín, 2. Dr. Soukup, 3. Dr. Šrobár, 4. Ant. Švehla, 5. J. Stříbrný.

Dne 28. října 1918 byl vydán zákon, který byl ustanoveným výborem vydán a vyhlášen.

Článek 1. Státní formu československého státu určí národní shromáždění. Dne 11. prosince 1918 povolány byly úředním pozváním ku předepsaného slibu veškeré osoby vyučující na školách obecných a měštanských školního obvodu holešovského do Holešova.

Dne 21. prosince 1918 na den sv. Tomáše konala se ve zdejší škole oslava příjezdu presidenta republiky československé pana Dr. Tomáše G. Masaryka do vlasti.

Program slavnosti:

1. Žactvo a učitelstvo shromáždilo se ve třídě III., kteráž byla slavnostně vyzdobena a ověncena. V oknech vystaveno bylo mnoho praporů našich barev národních. 2. Správce školy v proslovu slavnostním vylíčil stručně životopis a velké zásluhy pana presidenta a oznámil radostnou zprávu o příjezdu jeho z ciziny do vlasti. Vysloviv mu své srdečné blahopřání, vyzval žactvo a všechny přítomné, aby jemu provolali třikrát „sláva“. 3. Jednotliví žáci přednesli zpaměti vhodné básně vlastenecké a sice: Domov, Jsem Čech. Jsem Moravan a Čeští hoši. 4. Sborně zapěli písně Jsem Moravan, Hej pod Kriváňom a Kde domov můj. Omladina všeminská zjedнала škole sbírkou dům od domu nový prapor národních barev, který do školy s průvodem hudby a zpěvu donesl voják Fr. Čala.

POMNÍK PADLÝM V I. SVĚTOVÉ VÁLCE

K uctění památky svých padlých spoluobčanů, byl zřízen farníky u kostela pomník padlým vojínům I. světové války, socha Ježíše Krista.

Ježíš Kristus stojí na vysokém úzkém soklu, v jehož spodní části se nachází reliéf raněného vojáka s andělem a nad ním je umístěna deska s medailonky fotografií a jmény občanů Všeminy, Dešné, kteří své životy v I. světové válce položili za císaře pána.

Pomník byl vysvěcen 30. října 1927. Slavnost se konala dopoledne o půl desáté. Průvod vyšel ze zdejšího kostela k dřevěnému kříži pod vesnicí. Odtud se vracel k nově postavenému pomníku, kde zdejší farář P. František Pochylý měl pěknou a obsažnou řeč. Poté byl pomník vysvěcen.

Zdejší učitelé účastnili se této slavnosti zpěvy. Zapěli čtyřhlasé smíšené sbory. Pojd' k pomníku bratři a Vojínovo loučení. Ku konci zahrála místní hudba obě naše národní hymny. Den byl překrásný, slavnost se vydařila.

PAMÁTKA
PADLÝCH A ZEMŘELÝCH VOJÍNŮ
VE SVĚTOVÉ VÁLCE

1914

1918

FRANTIŠEK VALA

FRANT. ŠTĚPÁN

JOSEF JEŽÍK

JOSEF BĚLÍČEK

JAN SLOVÁČEK

FRANTIŠEK JANU

FRANT. LUKAŠÍK

JIRÍ ČALA

JAN POLÁŠTÍK

FRANT. POLÁŠTÍK

JAN GAJDOŠÍK

FRANT. KUČERA

RUDOLF ČALA

JOSEF JAKUBŮ

VENDELÍN TOMŠŮ

FRANT. JASENSKÝ

JOSEF KOVAŘÍK

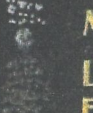
JOSEF ŘEZNÍK

JOSEF KOLAJA

JAN KOLAJA

FRANTIŠEK KOLAJA

ALOIS ČALA

ALOIS KAULINEC

JAN ŽIVNÍČEK

JOSEF MATUŠEK

MATUŠ VALA

LAD. KAŠPÁREK

FRANT. KAŠPÁREK

JOSEF FLÁM

Příjmení a jméno

Lala Alois

Hodnost a pluk

vojín býv. dom. p. pl. i. d.

Datum a místo narození

17. 1896

(polit. okres, země)

Všemina, Holešov, Morava

Příslušnost

(polit. okres, země)

Samotář

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

28. ledna 1918
Col del Rosso,
prov. Triestina, Itálie

Datum pohřbu

1. února 1918

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

hřbitov u Trusella
prov. Triestina, Itálie

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

matky býv. D. O. V.
V. H. K. K. K.
ukazání u Z. V. V. Brno

Úmrtí kniha: tom., fol.

tom. I, fol. 58

Příjmení a jméno

Lala

Hodnost a pluk

desátník
p. pl. 25 domobran

Datum a místo narození

1877

(polit. okres, země)

Všemina
Holešov, Morava

Příslušnost

(polit. okres, země)

1.

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

21. října 1915
Mikoli, Brádec,
Primorje

Datum pohřbu

21. října 1915

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

Doberdo

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

u m. p. pl. 25 domobr.
u Z. V. V. Brno

Úmrtí kniha: tom., fol.

tom. I, fol. 26

Vojenský ústřední archiv. Kartotéka padlých v I. světové válce. Občané Všeminy, Dešné.
(Karty některých padlých občanů v kartotéce nejsou uloženy)

Příjmení a jméno

Lala Rudolf

Hodnost a pluk

voj. - III / XXIV posch. r.
ppl. 3,
1898

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

Všemina,
Holešov, Morava

Příslušnost

(polit. okres, země)

Samotář

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

30. 12. 1914

u Sparyani,
jižní okr. Gorice, Primorje

Datum pohřbu

1. 1. 1915

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

hřbit. bratří
Molhorini,
Gorice

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

matky ppl. 3,
u Z. V. V. Brno

Úmrtí kniha: tom., fol.

tom. XI, fol. 229

Příjmení a jméno

Lala

Hodnost a pluk

voj. p. pl. 3.
3. sv.

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1898

Všemina, Holešov, Morava

Příslušnost

(polit. okres, země)

Sam.

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

30. 11. 1914

voj. p. pl. 3. Surovinski, Gorice, Primorje

Datum pohřbu

1. 1. 1915

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

u Molhorini, Gorice,
Primorje

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

matky p. pl. 3.
u Z. V. V. Brno

Úmrtí kniha: tom., fol.

tom. XI, fol. 277

Příjmení a jméno *Gajdosík Jan*

Hodnost a pluk *voj. žeměbr. pl. č. 25,*

Datum a místo narození *1879, Všemina*
(polit. okres, země) *okres Vizovice*
Morava

Příslušnost *tamtéž*
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí *6 října 1916*
(polit. okres, země) *v polní nemocnici v Proseku*
a Jastruž v Přímoří

Datum pohřbu *8. října 1916*

Označení hřbitova a místo *v místě smrti*
(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu */.*

Opsáno podle *úmrtní matriky střed. pl.*
č. 25, uložené u voj. duch. spr.
u vel. IV. sboru v Olomouci

Úmrtní kniha: tom., fol. *Tom. IV, fol. 26.*

Příjmení a jméno *Jakubčí Josef*

Hodnost a pluk *vojín*
apl. 3.

Datum a místo narození *1898.*
(polit. okres, země) *Měmínky, Holešov, Morava.*

Příslušnost *tamtéž*
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí *14. 7. 1917.*
(polit. okres, země) *u Gela na ital. boj.*

Datum pohřbu */*

Označení hřbitova a místo *na boj.*
(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu */*

Opsáno podle *matr. apl. 3*
u Z. V. V. Brno.

Úmrtní kniha: tom., fol. *tom. XIV, fol. 3.*

Příjmení a jméno *František,*
Jersenský

Hodnost a pluk *demobran. jízdní dělostřelce,*
Pomocníci dělostřelců, pluk č. 1.

Datum a místo narození *1881, Všemina,*
(polit. okres, země) *Holešov*
Morava

Příslušnost *tamtéž*
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí *21 srpna 1917*
(polit. okres, země) *v polní nemocnici 808. v*
Kosovské, chr. Lézana v Přímoří

Datum pohřbu *23 srpna 1917*

Označení hřbitova a místo *v Kosovské, chr. Lézana*
(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu */*

Opsáno podle *úmrtní matriky dělostřelc.*
chr., uložené u voj. duch. spr.
u vel. IV. sboru v Olomouci

Úmrtní kniha: tom., fol. *I, 94*

Příjmení a jméno *Jeříšek Josef*

Hodnost a pluk *voj.*
apl. 3.

Datum a místo narození *5. 4. 1889*
(polit. okres, země) *Všemina,*
Holešov, Morava

Příslušnost *tamtéž*
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí *30. 12. 1914 v pol. nem.*
(polit. okres, země) *ve Starém Koryně*
na rus. bojišti

Datum pohřbu */*

Označení hřbitova a místo *na hřbit.*
(polit. okres, země) *ve Starém Koryně.*

Oddělení, číslo hrobu */*

Opsáno podle *matr. apl. 3,*
u
Z. V. V. Brno.

Úmrtní kniha: tom., fol. *tom. XI, fol. 345.*

Příjmení a jméno

Hodnost a pluk

Datum a místo narození
(polit. okres, země)

Prislušnost
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí
(polit. okres, země)

Datum pohřbu

Označení hřbitova a místo
(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

Úmrtí kniha: tom, fol.

Příjmení a jméno

Hodnost a pluk

Datum a místo narození
(polit. okres, země)

Prislušnost
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí
(polit. okres, země)

Datum pohřbu

Označení hřbitova a místo
(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

Úmrtí kniha: tom, fol.

Příjmení a jméno

Hodnost a pluk

Datum a místo narození
(polit. okres, země)

Prislušnost
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí
(polit. okres, země)

Datum pohřbu

Označení hřbitova a místo
(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

Úmrtí kniha: tom, fol.

Příjmení a jméno

Hodnost a pluk

Datum a místo narození
(polit. okres, země)

Prislušnost
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí
(polit. okres, země)

Datum pohřbu

Označení hřbitova a místo
(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

Úmrtí kniha: tom, fol.

Kuntišek

Lukašik

voj.
přes pl 25

1893
Věmínka
Holešov - Morava

15. června 1915
Lanniki
Mosciska - Halic
16. června 1915
Lanniki
Mosciska - Halic

úmrtní mat. přes pl 25
uložené u voj. div. správy kat.
u vel. IV. sboru v Olomouci

I, fol. 25

Kučera Paulist

Kučera / pluk č. 25

18. dubna 1894
Lanniki

Lanniki

prohlášení a na mrtva
v polské armádě 18. března
1916 na č. 1. k. div. 1. armády napředil

19. března 1916

1. div. 1. armády

úmrtní kniha: tom, fol. 137

Polasick Jan

voj. přešel k par. č. 4

1894

Věmínka, Holešov,
Morava

1917 / bez dat. úmrtí
na Col de Hans v
Tyrolch

neudáno

v místě úmrtí

úmrtní kniha: tom, fol. 137

Příjmení a jméno

Poláštek

Hodnost a pluk

des. 3. pl. 12. ud.

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1890
Všemina, Kolečov, Morava

Příslušnost

(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

16. 6. 1918, u přechodu Pa.
na Noventa, Benátsko, Itálie

Datum pohřbu

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

Úmrtí kniha: tom., fol.

Tom. 10, fol. 233

Příjmení a jméno

Poláštek František

Hodnost a pluk

des. - 12. pol. r.
ppl. 3.

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1890
Všemina,
Kolečov, Morava

Příslušnost

(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

16. 6. 1918
u Noventa di Crave,
Benátsko, Itálie

Datum pohřbu

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

17. 6. 1918 u Pividamini
u Noventa

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

Úmrtí kniha: tom., fol.

Tom. 8, fol. 249

Příjmení a jméno

Neznik Josef

Hodnost a pluk

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1888
Všemina

Příslušnost

(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

4. 9. 1917
pohřben za mrtva

Datum pohřbu

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

Úmrtí kniha: tom., fol.

Tom. 6, fol. 70

Příjmení a jméno

Slovaček Jan

Hodnost a pluk

voj. 10. rota

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1874
Všemina,
Kolečov, Morava

Příslušnost

(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

12. 10. 1915

u Plava,
Gorice, Primorí

Datum pohřbu

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

12. 10. 1915

u Plava

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

Úmrtí kniha: tom., fol.

Tom. 11, fol. 56

Příjmení a jméno

Karel Karel

Hodnost a pluk

poručík 1. pěší pluk

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1878
Kaučovice
Moravsko-slezsko

Prislušenství

(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

1915
Kaučovice
Moravsko-slezsko

Datum pohřbu

1915

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

na hřbitově v Kaučovicích
Moravsko-slezsko

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

záznamu v matrice
m. p. 1. pěší pluk
Kaučovice

Úmrtí kniha: tom., fol.

1

Příjmení a jméno

Jan Jan

Hodnost a pluk

kapitán 1. pěší pluk

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1878
Kaučovice
Moravsko-slezsko

Prislušenství

(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

1915
Kaučovice
Moravsko-slezsko

Datum pohřbu

1915

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

na hřbitově v Kaučovicích
Moravsko-slezsko

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

záznamu v matrice
m. p. 1. pěší pluk
Kaučovice

Úmrtí kniha: tom., fol.

1

Příjmení a jméno

František
1878

Hodnost a pluk

poručík 1. pěší pluk

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1878
Kaučovice
Moravsko-slezsko

Prislušenství

(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

1915
Kaučovice
Moravsko-slezsko

Datum pohřbu

1915

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

na hřbitově v Kaučovicích
Moravsko-slezsko

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

záznamu v matrice
m. p. 1. pěší pluk
Kaučovice

Úmrtí kniha: tom., fol.

tom. 10, fol. 22

Příjmení a jméno

Livnický Jan

Hodnost a pluk

1

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1878
Kaučovice

Prislušenství

(polit. okres, země)

1915

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

1915
Kaučovice

Datum pohřbu

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

na hřbitově v Kaučovicích
Moravsko-slezsko

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

záznamu v matrice
m. p. 1. pěší pluk
Kaučovice

Úmrtí kniha: tom., fol.

tom. 10, fol. 66

Příjmení a jméno

Kaspárek

Ladislav Antonín

Hodnost a pluk

/

Datum a místo narození

9/6. 1897

(polit. okres, země)

v Dešné

Holešov, Morava

Příslušnost

(polit. okres, země)

čej.

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

31/12. 1918.

pohřben v hrobě

Datum pohřbu

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

matr. D. O. V. Val. Mezivčiči.
u. Z. V. V. Brno.

Úmrtí kniha: tom., fol.

tom. II, fol. 66.

Příjmení a jméno

Kaspárek

Frankisch

Hodnost a pluk

v. B. j.

p. pl. 25 domobranec

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1877

Dešná

Holešov, Morava

Příslušnost

(polit. okres, země)

/

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

14/12. 1915

Markotini

Páimori

Datum pohřbu

14/12. 1915

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

Markotini

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

U. m. p. pl. 25 domobr.
u. Z. V. V. Brno

Úmrtí kniha: tom., fol.

tom. I, fol. 43

Příjmení a jméno

Fláim Jan

Hodnost a pluk

plukovník byr. pl. vel. pl. i. 5.

Datum a místo narození

(polit. okres, země)

1869

Dešná, Holešov

Morava

Příslušnost

(polit. okres, země)

Říšská, Holešov

Morava

Datum a místo úmrtí

(polit. okres, země)

28. února 1917.

na voj. hřbitově

Trindentu.

Datum pohřbu

2. března 1917

Označení hřbitova a místo

(polit. okres, země)

na voj. hřbitově

Trindentu.

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

matr. byr. D. O. V.
Val. Mezivčiči.
u. Z. V. V. Brno.

Úmrtí kniha: tom., fol.

tom. I, fol. 40.

5238

Příjmení a jméno

Živniček August

Hodnost a pluk

des. - 1. sd.

ppl 3

1884

Datum a místo narození
(polit. okres, země)

Desná,

Holešov, Morava

Příslušnost
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí
(polit. okres, země)

29. 6. 1915

u Olava,
Gorice, Přímoří

Datum pohřbu

29. 6. 1915

Označení hřbitova a místo
(polit. okres, země)

u Olava.

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

matr. ppl. 3,

u

2. V. V. Brno.

Úmrtí kniha: tom., fol.

Tom. XII, fol. 29.

Příjmení a jméno

Živniček August

Hodnost a pluk

des. - 1. sd.

ppl 3

Datum a místo narození
(polit. okres, země)

Desná,

Holešov, Morava

Příslušnost
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí
(polit. okres, země)

29. 6. 1915 (1915)

na č. 383 u Olava
u Gorz.

Datum pohřbu

29. 6. 1915

Označení hřbitova a místo
(polit. okres, země)

na č. 383 u Olava

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

matr. p. pl. 3

u 2. V. V. Brno

Úmrtí kniha: tom., fol.

Tom. 13, fol. 40.

Příjmení a jméno

Tomáš František

Hodnost a pluk

rotm. býv. pom. p. pl. č. 31

Datum a místo narození
(polit. okres, země)

1839

Všemina, Holešov

Morava

Příslušnost
(polit. okres, země)

Datum a místo úmrtí
(polit. okres, země)

4. března 1915

Gemečien, Tarnobrzeg

Galicie

Datum pohřbu

4. března 1915

Označení hřbitova a místo
(polit. okres, země)

hřbitov

u Gemečien

Oddělení, číslo hrobu

Opsáno podle

matr. býv. pom. p. pl. č. 31

Mat. Tarnobrzeg

u 2. V. V. Brno

Úmrtí kniha: tom., fol.

Tom. I, fol. 11.

Příjmení a jméno

Tomáš Jan

Hodnost a pluk

vojín býv. přis. pl.

č. 3

Datum a místo narození
(polit. okres, země)

1885

Všemina,

Holešov, Morava

Příslušnost
(polit. okres, země)

Tarnobrzeg

Datum a místo úmrtí
(polit. okres, země)

4. 10. 1917

v zvl. nemocnici č. 3

Datum pohřbu

9. 10. 1917

Označení hřbitova a místo
(polit. okres, země)

na katol. hřbitově

v Tarnobrzegu

Oddělení, číslo hrobu

odd. II, č. 4, č. 31

Opsáno podle

matr. býv. zvl. ne-

mocnice č. 3 v Tarnobrzegu

uložena u 2. V. V. Brno

Úmrtí kniha: tom., fol.

Tom. I, fol. 13

PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA LEGIONÁŘI

Čeští vojáci neměli zájem bojovat za Rakousko – Uhersko, proto při různých příležitostech se nechávali na frontě zajmout, či sami přecházeli do zajetí. Z těchto zajatců pak v Rusku, Francii a Itálii byly vytvářeny dobrovolnické vojenské oddíly, zvané Československé legie. Ty bojovaly proti vojskům Rakouska – Uherska a Německa na ruské frontě v bitvách u Zborova a Bachmače, na francouzské frontě v bitvě u Teurela a na italské frontě v bitvě Doss Alta a jinde. Českoslovenští legionáři dopomohli k vojenské porážce Rakouska – Uherska a především jejich zásluhou dohodové mocnosti ještě v době války uznaly Československou národní radu v Paříži v čele s T. G. Masarykem za řádnou vládu budoucí Československé republiky.

OBČANÉ VŠEMINY - LEGIONÁŘI

1. Čala Eusebius (Josef), narozen 14. 12. 1887 ve Všemíně.
Prezenční služba u Rakousko – uherského útvaru: 25. zeměbrancecký pěší pluk.
Rakousko – uherský útvar v době zajetí: 25. zeměbrancecký pěší pluk. Datum zajetí: 14. 10. 1914, místo zajetí – Lvov. Datum podání přihlášky do legií: 15. 6. 1918, místo podání přihlášky do legií - Omsk. Zařazení do legií 15. 6. 1918. Jednotka v době zařazení 9. střelecký pluk - Legie Rusko, hodnost voják. Konec v legiích 1. 2. 1921 - demobilizován. Poslední útvar v legiích, 9. střelecký pluk.
2. Čala Alois, narozen 19. 12. 1895 ve Všemíně.
Prezenční služba u Rakousko – uherského útvaru : 18. Zeměbrancecký pěší pluk. Rakousko – uherský útvar v době zajetí: 18. zeměbrancecký pěší pluk. Datum zajetí 7. 7. 1915, místo zajetí - Lublin. Místo podání přihlášky do legií - Imašovka Jekatěrinoslav. Zařazení do legií 12. 7. 1917, jednotka v době zařazení: záložní prapor - Legie Rusko. Hodnost v době zařazení - voják. Datum zařazení do druhé legie 14. 11. 1917, převelen k jednotce 33. pěší pluk - Legie Francie. Datum zařazení do třetí legie 7. 3. 1918. Převelen k jednotce 21. pěšího pluku - Legie Francie. Konec v legiích 23. 9. 1920. Poslední útvar v legiích, 21. pěší pluk.
3. Gajdošík Jan, narozen 14. 4. 1886 ve Všemíně.
Rakousko – uherský útvar v době zajetí - 25. zeměbrancecký pěší pluk.
Datum zajetí 23. 10. 1914. Místo zajetí Jaroslav, hodnost v době zajetí - voják.
Datum přihlášky do legií únor 1917, místo podání přihlášky do legií - Latarevo. Datum zařazení do legií 10. 7. 1917. Jednotka v době zařazení : 1. záložní prapor - Legie Rusko.
Hodnost v době zařazení - voják. Konec v legiích 28. 7. 1920 – demobilizován. Poslední útvar v legiích, 1. dělostřelecká brigáda. Poslední hodnost v legiích - stělmistr.
4. Křivák (Křivák) Josef, narozen 21. 7. 1892 ve Všemíně.
Prezenční služba u Rakousko – uherského útvaru: 25. zeměbrancecký pěší pluk. Rakousko – uherský útvar v době zajetí: 25. zeměbrancecký pěší pluk. Datum zajetí 24. 11. 191, místo zajetí Krakov, hodnost v době zajetí - voják. Datum podání přihlášky do legií 20. 6. 1917. Místo podání přihlášky do legií - Vitebsk. Datum zařazení do legií 30. 6. 1917. Jednotka v době zařazení : 2. střelecký pluk – Legie Rusko. Hodnost v době zařazení - desátník. Konec v legiích 2. střelecký pluk. Poslední hodnost v legiích - desátník.

5. Kučera Bohuslav, narozen 13. 7. 1888 ve Všemíně.

Místo podání přihlášky do legií - La Pallice. Datum zařazení do legií 13. 6. 1919. Jednotka v době zařazení : 24. pěší pluk - Legie Francie. Hodnost v době zařazení: voják. Konec v legiích: 12. 8. 1919, odjel do vlasti. Poslední útvar v legiích: 24. pěší pluk. Poslední hodnost v legiích – voják.

6. Kučera Alois, narozen 18. 1. 1890 (18. 1. 1891) ve Všemíně.

Rakousko – uherský útvar v době zajetí: 3. pěší pluk. Datum zajetí 19. 11. 1914. Místo zajetí: Závěřč. Hodnost v době zajetí - voják. Datum zařazení do legií: 3. 10. 1918. Jednotka v době zařazení: pracovní rota - Legie Rusko. Hodnost v době zařazení: pracovník. Konec v legiích: 18. 8. 1919. Dezertoval. Poslední útvar v legiích: pracovní rota. Poslední hodnost v legiích - pracovník.

7. Lačík František, narozen 5. 6. 1897 ve Všemíně.

Prezenční služba u Rakousko – uherského útvaru: 3. pěší pluk. Rakousko – uherský útvar v době zajetí: 3. pěší pluk. Datum zajetí: 3. 12. 1916, místo zajetí Dolná Vatra, hodnost v době zajetí – voják. Místo podání přihlášky do legií: Penza. Datum zařazení do legií: 18. 4. 1918. Jednotka v době zařazení: 1. záložní pluk – Legie Rusko. Hodnost v době zařazení – voják. Konec v legiích 10. 1. 1921. Demobilizován. Poslední útvar v legiích: strážní prapor. Poslední hodnost v legiích - voják.

8. Pšenčík Alois, narozen 18. 4. 1892 ve Všemíně.

Rakousko – uherský útvar v době zajetí: 3. pěší pluk. Datum zajetí 7. 7. 1916. Hodnost v době zajetí: voják. Místo podání přihlášky do legií: Bijsk. Datum zařazení do legií 15. 6. 1918. Jednotka v době zařazení: 3. střelecký pluk – Legie Rusko. Hodnost v době zařazení: voják. Konec v legiích: 14. 8. 1920. Demobilizován. Poslední útvar v legiích: 3. střelecký pluk. Poslední hodnost v legiích – voják.

9. Štěpán Josef, narozen 28. 4. 1876 ve Všemíně.

Prezenční služba u Rakousko – uherského útvaru: 25. dom. pěší pluk. Datum zajetí: 9. 6. 1916. Místo zajetí: Bukovina. Hodnost v době zajetí – voják. Místo přihlášky do legií: Omsk. Datum zařazení do legií: 6. 4. 1919. Jednotka v době zařazení: prac. rota – Legie Rusko. Poslední hodnost v legiích - voják. V legii do 31. 12. 1919.

10. Štěpánů Pavel, narozen 21. 6. 1885 ve Všemíně.

Prezenční služba u Rakousko – uherského útvaru: 3. pěší pluk. Službu nastoupil 26. 12. 1914. Rakousko – uherský útvar v době zajetí: 3. pěší pluk. Datum zajetí: 19. 8. 1917. Místo zajetí: Selo. Hodnost v době zajetí – voják. Datum podání přihlášky do legií: 19. 2. 1918. Datum zařazení do legií 16. 4. 1918. Jednotka v době zařazení: 39. pěší pluk – Legie Itálie. Hodnost v době zařazení – voják. Konec v legiích: 5. 8. 1919. Demobilizován. Poslední útvar v legiích: 39. pěší pluk. Poslední hodnost v legiích - voják.

11. Tomšů František, narozen 21. 11. 1880 ve Všemíně.

Datum zařazení do legií: 1918. Jednotka v době zařazení: Legie Rusko. Poslední útvar v legiích: pracovní prapor. (Poznámka – neúplné údaje na kartě).

12. Tomšů František, narozen 11. 8. 1882 ve Všemíně.

Rakousko – uherský útvar v době zajetí: 25. zeměbrancecký pěší pluk. Datum zajetí: 15. 9. 1915. Místo zajetí: Rovno. Hodnost v době zajetí – voják. Datum zařazení do legií: 4. 6. 1917. Jednotka v době zařazení: 1. záložní pluk, 2. střelecký pluk - Legie Rusko. Hodnost v době zařazení – voják. Konec v legiích: 4. 8. 1920. Demobilizován. Poslední útvar v legiích: 2. střelecký pluk. Poslední hodnost v legiích – voják.

- náředník. Poslední útvar v legiích: 6. pluk polní dělostřelecký. Poslední hodnost v legiích – vojín.

Datum zařazení do legií: 14. 9. 1917. Jednotka v době zařazení: Legie Italská.

15. Vála Jan, naroden 7. 12. 1882 ve Všemíně. Datum zařazení do legií: 20 8. 1917. Jednotka v době zařazení: Legie Itálie.

Získané dokumenty 2. 10. 2019 - Legiovlak přistavený ve Vizovicích, vůz poľní pošty, z Databáze Československé obce legionářské o legionářích z naší obce Všeminy.

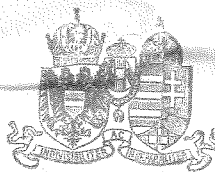
112. 316. rendű gyalog ezred I. társaság
PARANCSNOKSÁGA.

Nr. 106 90/10 szám.

Eisenbahn- (Dampfschiff-) Fahr- karte (Fahrschein)	☒	Klasse
vasúti- (gőzhajó-) menetjegy (menetigazolvány)	☒	osztály

persönliches személyes	Reisegepäck.
diensliches szolgálati	utipodgyász.

Mitreisendes Dienl-personal (Name, Truppenkörper,
Együtt utazó szolgálószemélyzet (neve, csapatteste,
Diensteseinteilung):
szolgálati beosztása):

Gültig für einmalige Fahrt (hin und zurück)
Érvényes egyszeri utazásra (oda és vissza)
von Mit Kuru -ból
nach Lipa Guschowitz -ba
über Budapest -on át.

Fahrtgebühren trägt ~~der Reisende~~ Sie sind bar zu bezahlen
die Militärverwaltung zu stunden
Mneidij ~~es unter~~ terbeli. ~~Készpénzzel fizetendő~~
a hadvezetőséget Mitelezendő

Bei Eisenbahnfahrten ist der Stations(Zugs)stempel
beizubringen.
Vasuton való utazásoknál az állomás(vonat)bélyegző
rányomandó.

Fahrschein müssen unbedingt gelöst werden.
Menetjegy okvetlenül váltandó.

Urlaubschein. — Szabadságigazolvány.

1. Gültig einschließlich der bewilligten Reisetage bis
Érvényes beleszámítva az engedélyezett utazási napokat

2. Gattung des Urlaubes:

3. A szabadság neve:

4. Name und Charge:

5. Neve és rangja:

6. Truppenkörper:

7. Csapatteste:

8. Diensteseinteilung:

9. Szolgálati beosztása:

10. Haupturlaubsort (Bezirk, Komitat, Land) nach Punkt 4 der Belchrung:

11. Főszabadsághely (járás, megye, ország) az oktatás 4 pontja szerint:

12. Sonstige für den Aufenthalt bewilligte Urlaubsorte:

13. Egyéb tartózkodásra engedélyezett szabadsághelyek:

14. Die Abreise auf Urlaub erfolgt am:

15. Szabadságra elutazott:

16. Dauer desurlaubes:

17. Szabadság tartama:

18. Anzahl der bewilligten Reisetage für die Hin- und Rückreise:

19. Engedélyezett utazási napok száma az oda és visszautazásra:

20. Der Beurlaubte hat beim

21. A szabadságoltnak bevonulva kell lenni

5. Oktober 1918.

Ernte Urlaub

Infanterist

K. u. k. Gaskompagnie 6/101

Ungarn

Győr

14. September 1918.

14

(Zugerehr) Tage

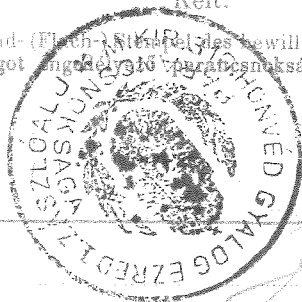
(acht) Tage

5. Oktober 1918.

Datum: 106 90/10 am 8. September 1918.
Kelt:

Rund- (Flach-) Stempel des bewilligenden Kommandos.
Szabadságot engedélyező parancsnokság kerek- (sima-) bélyegzője.

Unterschrift des bewilligungsberechtigten Kommandanten.
A szabadság engedélyezésére jogosult parancsnok aláírása.

Maj. Mörckel

Bei Reisen durch Deutsches Gebiet:

Die Echtheit der eigenhändigen Unterschrift des Inhabers dieses
Urlaubscheines wird bestätigt:

Német birodalmi területen való
utazásoknál:

E szabadságigazolvány tulajdonosa sajátkező aláírásának
valódisága igazoltatik:

Eigenhändige Unterschrift oder Abdruck des rechten
Zeigefingers, oder Handzeichen des Beurlaubten.

A szabadságot sajátkező aláírása vagy jobb mutató
ujjának lenyomata vagy kézjegye.

M. Braun

Personsbeschreibung: — Személyleírás:

(Nur für Mannschaftspersonen auszufüllen.) — (Csak legénységi személyeknél töltendő ki.)

Alter: 32 Jahre
Életkor:
Statur: Mittel
Testalkat:

Gesichtsform; besondere Merkmale des Gesichtes:
Arcforma; különös ismertetőjelek az arcon:

laughlin

Haarfarbe; Bezeichnung einer eventuellen Glatze:
Haj színe; esetleges kopaszság megjelölése:

brunel

Form und Farbe des Schnurrbartes:
Bajusz alakja és színe:

voll
blond

Form und Farbe des Bartes:
Szakál alakja és színe:

Farbe und Form und event. Fehler der Augen:
Szemek alakja, színe és esetleges hibái:

grün

Der Inhaber dieses Urlaubscheines ist mit allen Gebühren bis einschließlich
E szabadságigazolvány tulajdonosa valamennyi illetményével

verpflegt.

-ig bezárólag el van látva.

Datum: Feldpost 1056 am 13. 11. 18
Kelt:

Form der Nase und eventuelle Kennzeichen:
Orr alakja és esetleges jelei:

Form des Mundes:
Száj alakja:

Besondere Merkmale oder Gewohnheiten, welche am Körper sichtbar, an der Sprache oder Stimme wahrnehmbar sind:

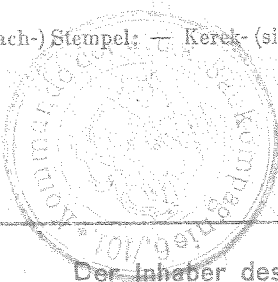
Különös jelek vagy szokások, melyek a testen, a beszédben vagy hangban észlelhetők:

Ist zum Tragen folgender Dekorationen berechtigt:
Következő kitüntetések viselésére jogosult:

K. V. H. Br. V. H.
V. V. H.

Rund- (Flach-) Stempel: — Kerek- (sima-) bélyegző:

Unterschrift des Unterabteilungskommandanten:
Alosztályparancsnok aláírása:

[Signature]

Der Inhaber des Urlaubscheines hat an ärarischen Sorten mit sich:
A szabadságigazolvány tulajdonosa a következő kincstári ruházatot és felszerelést viseli magával:

Kappe
Sapka
Bluse
Zubbony
Hose
Nadrág
Mantel
Köpeny
Garnitur Wäsche
Fekvernemű felszerelés

Paar Beschuhung
Pár cipő
Halsbinde
Nyakravaló
Seitengewehr samt Beriemung
Szurony szíjjai
Feldgeräte und Rüstung
Fegyverzet és tábori szerek

Die Schnellzugsbenützung ist nur zu erteilen, wenn sich die Reise über 200 km erstreckt und überdies die besondere Dringlichkeit (z. B. schwere Erkrankung oder Todesfälle im engsten Familienkreise) nachgewiesen ist.

Az engedély a gyorsvonatok használatára csak akkor adható, ha az utazás a 200 km-t meghaladja és ezenkívül különös sürgősség (pl. súlyos megbetegedés vagy haláleset a legszűkebb családi körben) igazolva van.

Nachweis der Geschäftstage

ad § 63:23, 24 und 25 des III. Hauptstückes der Gebührenvorschrift, I. Teil.

Angaben des Reisenden:

Bestätigung des...

St. P. 1918

am

191

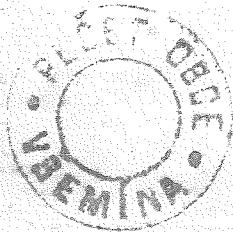
am

191

Radik für Visas und bahnamtliche Bestätigungen.
Lattamozásokra és vasúti hivatalos igazolásokra szolgáló hely.

K. u. k. Bahnh. Commando Gyimesb.

Príhla ošle Vdeminé 18/9 1918

Wahm...
sherv...

Pennäthe se sovčové
valky n. 1914-1918

Zeměpisná fronta

n. 1918.

Tržba...
Prvot. 22/1

Skončím valky
28 října 1918.

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA

Obec Všemina – vypsané události ze zápisů kronikáře Bohumila Ježíka z Kroniky I.

V roce 1938 - stěhování rodin z pohraničí. V roce 1939 v září zavedeny potravinové lístky a lístky na mýdlo. Obec 20. 6. 1939 postihla velká povodeň, 22. 6. 1939 znovu bouřka, krupobití. Kroupy byly kusy ledu až půl kg těžké. Poškození střech, ovocných stromů. Škoda 400 tisíc Kčs. V roce 1940 zavedeny povinné dodávky mléka, zřízena mléčná komise, která byla pověřena dohledem nad dodávkami. Měsíčně se z jedné krávy také odvádělo půl kilogramu másla. Byla také nařízena povinná dodávka vajec – počítána byla jedna slepice pro dvě osoby jako samozásobitelná dávka a z nadpočetných se odvádělo 65 vajec z jedné slepice. Rolníci přijali tato nařízení s velkým reptáním. Zajímavé bylo, že všechny krávy špatně dojily, slepice se ztrácely.

Nařízení se také týkalo hospodaření s obuví. Její prodej byl vázán na poukazy.

V tomto roce 1940 ve dnech 22. 4. a 19. 8. postihly naši obec povodně, při kterých zemědělci utrpěli velké škody. Škodu částečně hradila zemská rada. Rok 1940 byl špatný rok. Tuhá zima, případy umrznutí, děti nemohly do školy pro sněhem zaváté cesty, nedostatek paliva. Deštivé jaro, lijáky v červnu, celý srpen chladný – 12. 8. jen 12°C, opožděné žně, obilí špatně sypalo, pšenice nevrátily ani zaseté semeno.

Chladný podzim, námrazy již koncem října, 30. října napadlo hodně sněhu, který způsobil velké škody v lesích a na ovocných stromech.

Byly zrušeny svátky sv. Cyrila a Metoděje, Jana Husa, Petra a Pavla a vyhlášeny tyto dny jako dny pracovní. Naši občané toto nařízení nerespektovali a svátky světili dál. Prováděly se revize škol, revize spolkových, veřejných a obecních knihoven. Z naší obecní knihovny bylo vyřazeno hodně knih.

Kam se poděly, nebylo zjištěno.

V roce 1941 byly zavedeny lístky na brambory, v roce 1942 byly sebrány zvony, v červnu 1942 byl odvod 20 – 25 letých na práce pro Říši. Kovařík Vojtěch – Norsko - Narvik, firma Hermann Schaefer jun., Prachař Ladislav Norsko – Narvik Tromsø, Firma Ohlendorffsche Baugesellschaft Hamburk, Tolar Ludvik, Štěpán František č. p. 16, Křivák Josef – Wiener Neustadt (Vídeňské Nové město- oblast Dolního Rakouska, Prachařová Marie, Valová Emilie.

V roce 1944 v lednu byla také totálně nasazena do Německa Emilie Čalová, Všemina č. 76 na Kršli. Po roce zásluhou všeminského faráře Richarda Hovadíka se vrátila domů. Tento za Německa pomáhal více lidem. V Německu krátkodobě pracovali i někteří další naši občané.

V roce 1943 byli zatčeni občané Josef Čala č. p. 14, Jan Čala č. p. 77, Jan Ježík č. p. 170, Jan Tomšů č. p. 169. Proč byli zatčeni? Odpověď jednoho z nich: v červnu jsme ustavili v místě ilegální skupinu KSČ. Hlavním naším úkolem bylo podporování rodin po uvězněných, politické a hospodářské přípravy pro příchod Rudé Armády. Naše skupina byla napojena na ústředí ve Zlíně. Gestapo po těchto buňkách slídilo a za pomoci zrádce se mu podařilo ústředí odhalit. Následkem bylo zatýkání, které se nevyhnulo ani nám. Já i celá naše skupina byla postavena po krutých výsleších před vyšší zemský soud v Breslau a odsouzena k vězení. Všichni čtyři občané útrapy vězení přežili a po válce se vrátili domů.

Ke konci roku 1944 bylo pozorovat zvýšenou činnost partyzánského hnutí u nás, ale hlavně na pasekách. Občané a pasekáři partyzány podporovali.

Občan Josef Molek č. p. 173 ukrýval, živil a ošetřoval po dva měsíce ruského parašutistu (partyzána), kterého tam donesli jeho kamarádi. Jakmile se partyzán (v civilu učitel) poléčil, odnesli ho kamarádi na jiné místo. Přes veškerou opatrnost neušel Josef Molek pozornosti okupantů a tak jednou v zimě krátce po půlnoci objevila hlídka u něho jiného partyzána, který vyčerpaný a přechlazen přišel se k němu zahřát. Partyzán i když byl ozbrojen uniknout nemohl, jelikož dům byl hlídkou obestoupen. Hlídka partyzána sebrala a zároveň i Jiřího Molka, který po dvouměsíčním vyšetřování ve vazbě byl propuštěn. 20. března zatčení a vyslýchání v Kounicových kolejích v Brně liptálští občané a ze Všeminy č. p. 86 Jan Daňa starší a Jan Daňa mladší. Konfrontace se zatčenými partyzány. Z Brna se vrátili až po osvobození. Ve Všemíně byl umístěn německý 500 prapor. 7. dubna 1945 na silnici mezi Liptálem a Všemínou skupina asi 40 partyzánů přepadla německou hlídku z tohoto praporu. Byli zraněni čtyři němečtí vojáci z toho jeden těžce.

Dne 13. února 1945 přijeli do naší obce příslušníci OT (organisation Todt). Usadili se ve zdejší škole v jedné třídě a kuchyni. Řídili ve Všemíně a v okolí opevňování a zřizování pancéřových překážek. Tyto byly postaveny na Láně a na Hranicích mezi Všemínou a Liptálem. Práce konali všichni mužští obyvatelé obce. Téhož dne se objevili v obci též vojenští ubytovatelé a obsadili zbývající místnosti školy pro Wehrmacht. Příštího dne nastěhovali do školy a téměř do všech domů německé vojáky v počtu dvou rot. Asi 300 mužů a 120 koní. Zůstali tu delší dobu v níž doplnili svůj stav mužstva, nově se zformovali a odešli pak znovu na frontu směrem k Mor. Ostravě. Jako památku po sobě zanechali pevný most, který vystavěla jejich četa přes potok Všeminka, blíž domu Josefa Polaštika č. p. 91. Most měl nosnost 24 tuny a byl vojáky za přítomnosti starosty obce Al. Dolanského pokřtěn jménem jejich velitele „Most nadporučíka Mahuse“. Po odchodu dvou rot vojska na frontu zůstala ve Všemíně tzv. Ausbildung – Kompanie 500, kde byli cvičeni vojáci, kteří doplňovali ztráty na frontě. Počet těchto vojáků byl v obci 300 mužů a 10 koní. Velitelství bylo v hostinci Tomáše Kovaříka č. p. 142, velitel bydlel na faře. Většina těchto vojáků byla nespolehlivá, neboť bylo mezi nimi mnoho rakouských vojáků, kteří byli degradováni. Mnozí byli proti Hitlerovi a nacismu.

Situace v obci byla napjatá. V okolí se zdržovali partyzáni. Někteří němečtí vojáci k nim přeběhli i se zbraněmi. Velitel SS nadporučík Heisel vyhrožoval, že by bylo nejlépe každého desátého občana odstřelit, protože v každém domě je partyzán. Nemohli však nikoho dopadnout. Až když jeden přeběhlý německý voják se vrátil od partyzánů a udal některé lidi, že přechovávají partyzány, bylo pozváno v noci komando s vycvičenými psy a byly provedeny prohlídky. Mnoho občanů bylo zatčeno a v noci za vytí psů odvedeno do Slušovic a Vizovic. Někteří se vrátili již druhý den domů.

Osvobození vlasti a ozbrojeného odboje se zúčastnila i část členů Oškerovy rodiny. František Oškera, jeho synové i zeť Matyák byli činní jako partyzáni. Dne 10. 4. 1945 v jednu hodinu v noci vtrhlo SS komando do domu Františka Oškery. Partyzáni přišli právě z akce. Pistole ležely na stole, nedalo se zapírat. Sebrali celou rodinu, mimo devadesátiletého otce. Byli v poutech odvedeni na velitelství vojáků do hostince Tomáše Kovaříka a ráno byli odvezeni do Slušovic k výslechu a odtud do Vizovic. Tam v bývalé věznici okresního soudu byli vězněni jako rukojmí za Vizovice. Jejich osvobození partyzány nebylo možné, protože Vizovice by byly vypáleny a občané postříleni. V noci 1. 5. 1945 byli František Oškera, Františka Oškeroва, Bohuslav Oškera, Alois Oškera, Josef Oškera a s nimi partyzán Jan Vičík po jednom odvedeni do parku, ranou do týlu zavražděni a lehce zahrabáni do kulometného krytu.

Objevení byl 15. května 1945. Stolař Lutonský zhotovil šest rakví. Za účasti příslušníků odboje, spolků, hasičských sborů a lidí z celého okolí byli pohřbeni ve společném hrobě před kostelem ve Všemíně.

Obětí Němců byl i občan Všeminy č. p. 8, František Kučera. Byl zastřelen na poli v Třeběticích 23. 4. 1945. František Kučera jel navštívit svoji nemocnou tetu do Holešova. V této době již německá armáda ustupovala na všech stranách. V okolí obce Přílep u Holešova došlo k přestřelce mezi partyzány a Němci. Dva němečtí důstojníci byli zabiti. Jelikož Němci pachatele nechytily, byl vydán rozkaz, aby bylo v odvetu zastřeleno 5 civilních osob náhodně jdoucích po silnici, což se také stalo. Mezi těmito zastřelenými byl i náš rodák František Kučera. Všech pět zastřelených bylo nalezeno v jetelišti při rozcestí mezi Količínem, Třeběticemi, Všetuly a Zahnašovicemi. Později byl na tomto místě postaven pomník k uctění jejich památky. Válečný hrob padlým se nachází v okrajové části obce Třebětice přímo u silnice a autobusové zastávky. Tvoří ho žulová deska na podlouhlém podstavci, po levé straně je vztyčen obelisk, za pomníkem je smuteční vrba. Text: „Nezapomeňte našich hrdinů zastřelených okupanty 23. 4. 1945 – Antonín Pala, Rudolf Sovadina, František Kalous, Miroslav Šlechta, František Kučera. Zbudoval Svaz bojovníků za svobodu v Holešově 1949.“

Když se k naší obci blížila osvobozující vojska, přišel rozkaz k rychlému nástupu a celá posádka z obce odpochodovala. Zůstaly jen na kopcích hlídky a slabší dělostřelectvo. Jejich přítomnost způsobila kratší přestřelku s vojáky přicházející Československé brigády. Již během přestřelky se shazovaly německé tabule, na škole zavlál československý prapor. Naše obec Všemina byla osvobozena dne 4. května 1945. Ještě večer v den osvobození se sešli zástupci obce k ustanovení revolučního národního výboru, který zahájil svou činnost.

6	b1	b1	a1	a1	1	1	11	11	21	21	31	31	41	41	51	51	61	61	71	71
	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.8.45	Gültig ab Platné od 1.8.45	Gültig ab Platné od 1.5.45	Gültig ab Platné od 1.5.45	Gültig ab Platné od 1.2.45	Gültig ab Platné od 1.2.45	Gültig ab Platné od 1.11.44	Gültig ab Platné od 1.11.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44
7	b2	b2	a2	a2	2	2	12	12	22	22	32	32	42	42	52	52	62	62	72	72
	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.8.45	Gültig ab Platné od 1.8.45	Gültig ab Platné od 1.5.45	Gültig ab Platné od 1.5.45	Gültig ab Platné od 1.2.45	Gültig ab Platné od 1.2.45	Gültig ab Platné od 1.11.44	Gültig ab Platné od 1.11.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44
8	b 3	a 3	3	13	23	33	43	53	63	73										
	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.8.45	Gültig ab Platné od 1.5.45	Gültig ab Platné od 1.2.45	Gültig ab Platné od 1.11.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44										
	b 4	a 4	4	14	24	34	44	54	64	74										
9	b 5	a 5	5	15	25	35	45	55	65	75										
	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.8.45	Gültig ab Platné od 1.5.45	Gültig ab Platné od 1.2.45	Gültig ab Platné od 1.11.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44										
	b 6	a 6	6	16	26	36	46	56	66	76										
10	b 7	a 7	7	17	27	37	47	57	67	77										
	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.8.45	Gültig ab Platné od 1.5.45	Gültig ab Platné od 1.2.45	Gültig ab Platné od 1.11.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44										
	b 8	a 8	8	18	28	38	48	58	68	78										
	b 9	a 9	9	19	29	39	49	59	69	79										
	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.8.45	Gültig ab Platné od 1.5.45	Gültig ab Platné od 1.2.45	Gültig ab Platné od 1.11.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44										
	b 10	a 10	10	20	30	40	50	60	70	80										
	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.10.45	Gültig ab Platné od 1.8.45	Gültig ab Platné od 1.5.45	Gültig ab Platné od 1.2.45	Gültig ab Platné od 1.11.44	Gültig ab Platné od 1.9.44	Gültig ab Platné od 1.9.44										

Protektorat Böhmen u. Mähren Protektorát Čechy a Morava

215599

Fünfte Kleiderkarte

für Kinder im 2. und 3. Lebensjahr

Pátý oděvní lístek

pro děti ve 2. a 3. roce

für das Kleinkind
pro ditē
geboren am
narozené dne
Wohnort
bydliště
Wohnung
byť

Die Karte gilt bis 31. Dezember 1937; sie ist nicht übertragbar. Die Karte darf nur zur Befriedigung des Bedarfs des Karteninhabers benutzt werden. Mißbräuchliche Benutzung wird bestraft. Aus dem Zusammenhang der Karte gelöste Kartenteile und Punkte sind ungültig. „Auf die Karte können die umsehend genannten Waren bezogen werden. Bei jeder Ware ist angegeben, wieviel Punkte von dem Verkäufer vor Auslieferung der Ware von der Karte abgezogen werden.“

Lístek platí do 31. prosince 1945; je neptomený. Lístek smí se použít pouze pro vyloučen volbeu majitele. Zneuziti se trestá. Ze celého listku oddělené části a body jsou neplatné. — Na lístek možno odebrat zboží v něm uvedené. U každého zboží jest udáno, kolik bodů má prodávající oddělit z listku před vydáním zboží.

Eluolirtet	F	a	b	c	d
Gültig ab 1.10.76 und gegen V. d. Punk.c					

Bewertung der Stoffe.
soweit nicht eine Sonderregelung getroffen ist.

4. Wollene, wollhaltige, naturseidene und naturgoldhaltige Stoffe;
133 cm Forbbreite = 16 Punkte,
je volle 6 cm 0.63er oder geringere Breite = 1 Punkt
mehr oder weniger.

B. Kunstseidene und kunstseidenhaltige Stoffe:
bis 51 cm Fortbreite = 3 Punkte,
je angefangene 17 cm größere Breite = 1 Punkt mehr.

C. Alle übrigen Stoffe:
80 cm Fert'breite = 8 Punkte,
je volle 10 cm größere oder geringere Breite = 1 Punkt
mehr oder weniger.

Handbuch der Waren

Spalte I: Punktwert für Waren, die nicht nach II—IV unterschiedlich bewertet sind.
Spalte II: Punktwert für wolle-, wollfaserhaltige, naturseidenhaltige Waren.

Spalte III: Punktwert für kunstseidene und kunstseidenhaltige Waren.
Spalte IV: Punktwert für Waren aus allen übrigen Spinnstoffen.

Nähmittel werden nur abgegeben gegen gleichzeitige Abrechnung eines Nähmittelschnittens. Abgabe von 1½ Punkten.

Deomani Nisala,

A. Látky vlněné, vlnu obsahující, látky z přírodních hečvůbů a obsahující přírodní hečvůbů:
143 cm šíře = 16 bodů.
šíře o každých plyných 9 cm větší nebo menší = 0,1 bod

B. Látky z umělého hedvábí a látky obsahující umělé hedvábí:
do 51 cm šíře = 3 bodům,

C. Všechny ostatní látky:
za každých započatých 17 cm větší šife = 0 1 bod více,
80 cm šife = 8 bodů,
šife o každých plných 10 cm větší nebo menší = 0 1 bod
více nebo méně.

Древняя злочина podle bodu

Sloupce I: hodnota bodů pro zboží, které není podle II–IV rozdílné oceněno.
Sloupce II: hodnota bodů pro zboží vinné, vinnu obsažené, z něž rozhodlo hodnota obs. hmoty přičítacího vábi.

Sloupec III: hodnota bodů pro zboží z umělého hedvábí a zboží obsahující um. hedvábí.

Kinderschuhkarte **Dětský lístek na obuv**

pro děti do dokončeného 1. až desátého roku věku
platí od dokončení 1. až desátého roku věku
pro děti do dokončeného 1. až desátého roku věku

für
für
für

Geb.- und
Wohnort
Geburts-
Ort

Straße
Ulice

Vysvětlivky viz na rubu

И А Б

Ha •
1 Paar
Lederstraßenschuhe

1 Paar
sonstige Schuhe

Věznění Josefa Čaly (ilegální skupina) za II. světové války.

Záznam vzpomínky pana Josefa Čaly přepsal kronikář pan Ježík Bohumil do kroniky
VŠEMINA I.

V červnu 1942 ustavili jsme v místě ilegální skupinu KSČ. Funkce jsme měli rozděleny a našim úkolem bylo podporování rodin po uvězněných (vybírání peněz), politické a hospodářské přípravy pro příchod Rudé armády. Naše skupina byla napojena na ústředí ve Zlíně, kde jejím vedoucím byl s. Rédr. Gestapo po těchto buňkách velmi slídilo a za pomoci zrádce Růžičky toto ústředí odhalilo. Následkem zatýkání shora došlo postupně až na jednotlivé místní skupiny a členy těchto skupin. Přišla řada i na nás. Začalo to počátkem roku 1943. Byli jsme zatýkáni postupně. V únoru 1943 byl zatčen první Čala Jan č. p. 77, v březnu 1943 byli zatčeni dva. Ježík Jan č. p. 170 a Tomšů Jan č. p. 169. Pak jsem byl zatčen já, Čala Josef č. p. 14, dne 5. dubna 1943. Gestapo přijelo za mnou na Letnou (Zlín), kde jsem pracoval jako zedník při opravě domků. Rovnou z práce i od malty mne autem odvezlo do věznice okresního soudu ve Zlíně, prý jen něco vyšetřit a hned prý se vrátím. Ale celá věc šetření byla jiná. Po čtyřech dnech věznění byl jsem vzán gestapem k výslechu, kde mělo gestapo různé trýznící pomůcky při vyšetřování, kterými nutilo k výpovědi. Psal se protokol. Jelikož při vyšetřování na gestapu každý lhal jak se dalo, tak jsem lhal taky já, což mělo za následek nový výslech a nový protokol. Po sepsání protokolu a desetidenním pobytu ve věznici ve Zlíně, byl jsem spoután spolu s jinými vězni vždy po dvou řetízky, naložen do auta a odvezen do Uh. Hradiště, kde jsem pobyl sedm dní. Jakmile mělo gestapo s celou skupinou výslech skončen a byly sepsány protokoly, pak odesílalo vězně dále do Německa. Tam jsme i my všichni odjeli 22. dubna 1943 z Uh. Hradiště transportem do Německa do Breslau, kde jsme přijeli k půlnoci. Z nádraží nás odvezli vězeňským autem do věznice „Klačkan Stasse.“ Věznice a úřednické domy měly rozsah malé obce. Tam nám odebrali civilní věci a dostali jsme vězeňské šaty, dřeváky, pokrývku, lžici a misku na jídlo. Pak jsme byli rozstrkáni po celách celé věznice, většinou každý sám. Byla nám přidělena práce na celách. Práce se tam provádělo několik druhů: ševcovina, krejčovina, stolarčina, zámečnická, pletení košů, lepení obálek, draní peří a ještě mnoho jiných. Já jsem dostal práci ševcovskou. Každé ráno po vězeňském snídání v šest hodin jsme dostávali práci, to jest materiál. Já jsem pracoval ještě se třemi vězni na jedné cele, kde jsme trhali vojenské boty a materiál třídili k dalšímu použití. K obědu byl zase každý odveden na svou celu a tak se to pořád opakovalo. Práci musel každý vězeň odvést a co nejvíce. Za vyšší výkony nám donesl bachař (nákost) trochu jídla z vězeňské kuchyně. Tak jsem pracoval na cele až do mého odsouzení.

Dne 15. listopadu 1943 jsem byl i celá naše skupina postavena před vyšší zemský soud v Breslau. Po celodenním přelíčení byl vynesena rozsudek. Byl jsem pro velezradu a přípravu odtržení Protektorátu od Říše odsouzen na čtyři léta káznice, zbaven občanských práv, k zaplacení soudních výloh a zaplacení pobytu ve vězení a káznici. Toto vše taky německé orgány uskutečnily. Brzy po mém odsouzení dostala manželka účet na zaplacení výloh, který zněl 2.460 RM, to jest 24. 600 Kčs. Jelikož jsem neměl žádné peníze k zaplacení této částky, tak státní policie zabavila (u soudu) ve Vizovicích veškerý můj majetek (domek a pole) a celou dobu musela moje manželka platit nájemné zabaveného majetku.

Po odsouzení jsem byl zbaven práce na cele a byl jsem přidělen na „komando“ (pracovní oddíly). Vykonával jsem různé práce po celém Braslau. Pak jsem byl jako zedník přidělen ke stavebnímu komandu a mým zaměstnáním bylo stavění bunkrů, protileteckých krytů, nádrží na vodu a jiného protileteckého zařízení. Tak jsem prožil v Braslau den za dnem až do přiblížení se fronty. Dne 24. ledna 1945, když jsme již slyšeli střelbu z fronty nás evakovali. Všechny nás vyvedli na nádvoří věznice, seřadili a pak pochod na nádraží. Odsouzenec k smrti popravili, aby měli dozorcí více místa ve vlaku. Tak jsme jeli tři dny a tři noci bez jídla a pití až do Saska do Waldheimu. Ve stanici Waldheimu nás z celého vlaku vysadili po celém nákladním nádraží a začali nás třídit. Vyšetřovanci (kteří ještě nebyli odsouzeni) zvlášť a nás již odsouzené zase zvlášť. Vyšetřovanci jeli dále a my zůstali v káznici na Waldheimu. Káznice byla velmi přeplněna evakuacemi z Polska a jiných zemí. Ve Waldheimu jsme byli jen 14 dní a zase nás táhli do Chamnitz (Saská Kamenice), kde jsem pracoval ve slévárně jedné továrny na letecké motory, až do jejího úplného zničení leteckým bombardováním. V Saské Kamenici jsme prožili šest bombardovacích náletů. Po zničení slévárny dali jsme se na hladový pochod zpět do Waldheimu, tam jsme pobyli deset dní a zase nás táhli proti frontě na opevňovací práce na jedno letiště v Grasscheimu. Tam jsme pod vojenským dozorem museli dělat veškeré opevňovací práce, zákopy, pasti na tanky a jiné. Zde jsme prožili denně mnoho hloubkových náletů a střelby z kulometů. Po útěku německých vojáků z letiště i my jsme se dali opět na hladový pochod do Waldheimu. Po příchodu do káznice ve Waldheimu nás ubytovali na půdy káznice, jelikož káznice byla úplně přeplněna. Na této půdě ve velké nečistotě jsme čekali na příchod Rudé armády dvacet dní.

Jelikož veškerá doprava do káznice byla frontou zastavena, neměla káznice již žádné zásoby potravin a již se mluvilo o kapitulaci armády. Následkem toho bylo, že 5. května 1945 začali pouštět z káznice. Pouštěli vždy skupinu třiceti vězňů a za čtyři hodiny další skupinu. Tak jsem byl i já puštěn dne 6. května 1945 v půl páté navečer se skupinou třiceti vězňů Čechoslováků. Při propouštění dostal každý vězeň doklad (list, který určoval po příchodu domů se hlásit na gestapu). Po otevření brány káznice jsme se celá skupina dala na pochod směrem k našim hranicím. Druhého dne dopoledne v 10 hodin to jest 7. května 1945 jsme již narazili na Rudou armádu, která po objasnění kdo jsme, nás hladově pohostila vším jídlem, cigaretami a jinými věcmi. Takto zásobeni jsme se dali na pochod směrem Praha. Šli jsme den ze dne pěšky až do Ústí nad Labem, odtud jsme už jeli domů vlakem. Domů jsem se dostal až 17. května 1945.

Tolik z vypravování mého souseda Josefa Čaly a k tomu podotýkám, že všichni čtyři vpředu již zmínění političtí vězňové se vrátili po válce domů.

II. SVĚTOVÁ VÁLKA

NUCENÉ NASAZENÍ OBČANŮ

Nucené práce za druhé světové války patřily k negativním stránkám historie většiny států Evropy. Válčícímu Německu docházely síly a snažilo se proto využít obyvatele z okupovaných oblastí. Nechvalně proslulým v této souvislosti se také stal nadřazený postoj nacistů vůči všem negermánským národům, zvláště pak Slovanským.

Z Protektorátu Čechy a Morava byly nuceně nasazeny celé ročníky. Mezi nejznámější patří nasazení ročníků 1921 a 1924, ale jednalo se o celé ročníky 1918 – 1928. Totální nasazení, Totaleinsatz, bylo hrozbou pro všechny muže a dívky, kteří se museli podílet na budování německého válečného průmyslu. Mladí lidé pracovali většinou ve velice nedůstojných podmínkách, často na hranici přežití, s neustálým strachem a za minimální mzdu nebo úplně zadarmo. Záleželo ovšem na období, kdy byly jednotlivé ročníky nasazeny a zejména na oblasti, kde měly absolvovat vlastní totální nasazení.

OBČANÉ VŠEMINY - PŘÍBĚHY

EMILIE ČALOVÁ, provdaná Šimonová, narozená 13. 3. 1924 na Kršli č. p. 76.

Do školy chodila do Liptálu. Ve čtrnácti letech nastoupila na studium učitelky do církevní školy dominikánek v Olomouci – Řepčíně. V osmnácti letech zde také maturovala. Školu pak zabrali Němci. V roce 1940 se dostala do Prahy, kde pracovala v Karlíně pro firmu Baťa, kam jí pomohla rodina Malotova ze Zlína. Odtud pak byla v září nasazena do Zlína od firmy Baťa, do Německa.

V lednu 1944 byla totálně nasazena do Lager Petersberg – firma BMW – Eisenach – továrna na letecké motory. Později do Lager Abteroda, rovněž firma BMW – výroba součástek na letadla.

V Německu zůstává od ledna 1944 až do prosince 1944. Velkou zásluhou všeminského pana faráře Richarda Hovadíka mohla na Vánoce 1944 být doma ve Všemíně na Kršli. Pan farář Richard Hovadík byl známý, že takto za Německa hodně lidem pomáhal. Po válce se v roce 1945 dostala znovu do Prahy. Pan Malota jí v Praze nabídl práci. Pak nastupuje jako kancelářská síla v Lidové Demokracii u pana Martiška, který byl ze Vsetína. V Praze už zůstala a v roce 1950 se tam vdala.

Fotografie – vzpomínka na školní léta v Liptále

VOJTĚCH KOVAŘÍK narozen 21. 7. 1921 ve Všemíně č. p. 107.

28. června 1935 ukončil školní docházku v Měšťanské škole soukromé smíšené v Liptále

a v roce 1935 čtyřletý učební obor živnosti elektronické.

V prosinci roku 1942 byl totálně nasazen do Norska. Totálně nasazení pracovníci po příjezdu byli rozmístěni od Trondheimu směrem na sever, kde byli přiděleni na práci k jednotlivým firmám.

Vojtěch Kovařík byl přidělen k firmě Hermann Schaefer v Narviku.

Pracovali na výstavbě opevnění, silnic, železnic a tunelů. Za války byl Narvik pro německé okupační vojsko strategickým místem, zvláště kvůli transportu švédské železné rudy pro německý válečný průmysl. Nasazení měli pravidelný režim. Většinou žili v dřevěných barácích v blízkosti pracoviště. Pracovali obvykle dvanáct hodin denně. Jedna neděle v měsíci byla volná. Nejvíce volného času totálně nasazení trávili spolu. Kamarádi, dopisování s rodinou, občasné oslavy, přátelství s norskými obyvateli. Během války vzniklé přátelství vyústilo ve společné srazy pamětníků, neboli „Noráků“ jak si bývalí nuceně nasazení Češi přezdívali. Společná setkání se konala od roku 1992 v Havlíčkově Brodě. Setkání si na starost vzal pan Ivan Švec z Havlíčkova Brodu. Jednotlivých setkání se účastnili i rodinní příslušníci pamětníků a také představitelé norské ambasády.

V roce 1998 přijel Noráky na Vysočinu pozdravit plk. Královského norského letectva Sverre Kjerpeseth, vojenský přidělenec Norska v Praze, a tlumočil pozdrav tehdejší velvyslankyně Mette Kongsheem. V roce 2000 Lasse Seim, velvyslanec Královského norského velvyslanectví v Praze. V roce 2002 bylo uděleno panu Ivanu Švecovi Čestné vyznamenání od Norského velvyslanectví za organizaci setkávání se pamětníků, nuceně nasazených v Norsku a rozvíjení Česko – Norského přátelství. Poslední sraz těchto „Noráků“ se konal v roce 2005. Účastníci předali panu Ivanu Švecovi Děkovný list.

DĚKUJEME VÁM ZA PODPORU, POCHOPENÍ
A SPONZOROVÁNÍ PŘI NAŠICH SETKÁNÍCH V POS-
LEDNÍCH ISIT LETECH U VÁS V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ.

VAŠI NORÁCI

TAKKER SÅ MEGET FOR GENERELL STOTTE,
IMOTEKOMMENHET OG ØKONOMISK BIDRAG
I ANLEDNING AV MØTENE GJENNOM DE SISTE 15 ÅR
I HAVLÍČKŮV BROD.

DERES NORÁCI

HAVLÍČKŮV BROD 7. ŘÍJNA / OKTOBER 2005

DĚKOVNÝ LIST TAKKE BREV

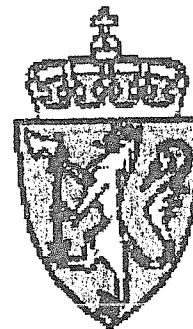
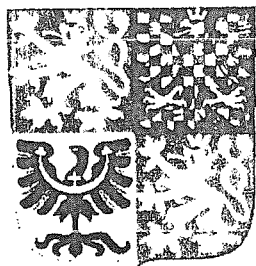
*Hostinec U Němců
Havlíčkův Brod*

IVAN ŠVEC
tajomník organizačního výboru
NORÁCI 2005

Eva Wickman
EVA WICKMAN
1st Secretary
Royal Norwegian Embassy in Prague

JOSEF JELINEK
předseda organizačního výboru
NORÁCI 2005

Peter Raeder
PETER RAEDER
Mr. Ambassador
Royal Norwegian Embassy in Prague

Sekretariát: Okružní 655, 580 01 Havlíčkův Brod, telefon - 569 427 206

v Havlíčkově Brodě, dne 8. prosince 2002

Vážený příteli, NORÁKU !

Přijměte srdečný pozdrav a několik informací. Původně jsem zamýšlel napsat Vám dlouhý dopis, ale upístil jsem od toho, poněvadž si uvědomuji, že naše problémy, a-li se to tak napsat, Vás nemohou zajímat. Stavba, vnoučata, ukončení mé pracovní činnosti, příprava manželky na stejnou věc, prostě moc práce, která z toho vyplývá.

Proto se zaměřím na informace pro Vás důležité:

- setkání v roce 2003 určitě bude, pokud o něj projevíte zájem, jak někteří již učinili. Termín není ještě přesně znám, ale pravděpodobně to bude opět začátkem července 2003. Využijte toho, snažíme se připravit netradiční program.
- Mám Vám všem také vyřídit upřímné pozdravy od bývalého starosty města, pana Ing. Václava Šrámka, který mezi nás vždy přišel. Přeje Vám především hezké Vánoce a zdraví v příštím roce i dalších letech.
- Dovoluji si Vám také sdělit, což je zásluha asi někoho z Vás, že jsem byl dne 17. října 2002 pozván na Královské Norské velvyslanectví do Prahy i s manželkou, kde mně bylo předáno Čestné uznání za práci pro Vás a při rozvíjení česko - norského přátelství a manželka obdržela také hezký dárek. Předal nám to velvyslanec pan Lasse Seim zapřítomnosti všech pracovníků velvyslanectví. Bylo to hezké.
- V příloze Vám také zasílám VZPOMÍNKOVÝ LIST na setkání v letošním roce. Někdy bych nevěřil, že to bude tak dlouho trvat i když jsem za tím chodil 2 x týdně. Navíc to stálo dost peněz, což jsem v také výši nepředpokládal. Ale máte živou památku. Velmi si proto přeji, abychom se mohli ve zdraví sejit v roce 2005, kdy bych chtěl udělat v Havlíčkově Brodě opravdu závěrečné setkání s mimořádným programem, aby po Vaší činnosti a vším, co souvisí s Vaším plodným životem, zůstala trvalá památka v podobě muzejní sbírky a její výstavní prezentace. Proto shromazdujte aktuální materiály. V úmyslu mám pozvat i ty pozůstalé, jejichž NORÁK je již opustil navždy, ale jeho osoba zůstane navždy v naší trvalé vzpomínce.
- Pokud budete mít zájem, zeptejte se v dopise na věci, které Vás zajímají a já Vám je v příští informaci rád oovětlím. Kontakt s Vámi nás stále více motivuje a přejeme si strávit s Vámi co nejvíce času.

Domnívám se, že pro dnešek to všechno postačí a budu se těšit na Vaší reakci.

S upřímnými pozdravy pro letošní rok

P. S.

Přikládám jeden čistý pro synovce k diplomacím
jmenu, aby se nezkomolil křestní. Díky.

5/255

VZPOMÍNKOVÝ LIST - MINNEATTTEST

u příležitosti 60. výročí, 1942 - 2002, od totálního
nasazení českých občanů za II. světové války do Norska

i anledning 60 årsjubileet 1942-2002 for de totalutsendte
tjsekkiske statsborgere under den II. verdenskrig

Utojtēch Kovařik

Josef Jelínek
člen organizačního výboru

Dr. Ing. Josef Arient
člen organizačního výboru

Ivan Švec
tajemník organizačního výboru

Ludvík Halásek
předseda organizačního výboru

Havlíčkův Brod 9. - 11. července 2002

Setkání občanů totálně nasazených v Norsku a jejich rodinní příslušníci
Pan Vojtěch Kovařík s bratrem Aloisem

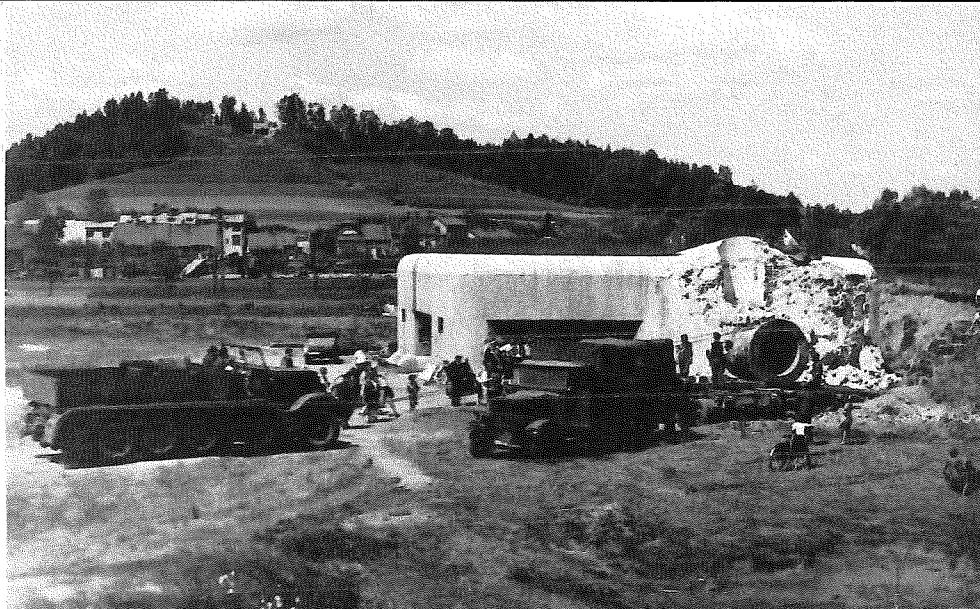
Narvik I		OT-Einsatzgruppe Wiking		Einsatzfirma (mit Heimatanschrift)	
		Arbeitseinsatzkartei für Firmenangehörige		Hermann Schaefer jun. Saarbrücken 3 Mainzer Str. 110.	
1	Name Kovarik	Vorname Voitech	Staatsangehörigkeit Tschechoslowakei		
2	geb.am 21.7.21	in Vsemina	Volksdeutscher (bei nicht deutscher Staatsangehörigkeit) ja/nein *)		
3	Kreis Zlin	Staat Prot. B.u.M.	eingetroffen in Norwegen am 4.12.42		
4	Heimatanschrift (Ort, Strasse, u.s.w.) Vsemina 107 Post Sluschowitz		Arbeit aufgenommen am 16.1.43		
5	erlernter Beruf Elektriker		bei Firma Hermann Schaefer jun.		
6	eingesetzt als Elektriker		Dienstbuch Nr. Karte Erkennungsmarke Nr. 059 133 325 332		
7	Stammarbeiter, Dienstverpflichteter., Zugewiesener *) Dienstverpflichteter		Wehrpassnummer		
8	Heimatfirma oder -behörde Hermann Schaefer jun.		ausgestellt vom Wehrbez.-Kdo./Wehrmeldeamt		
9	*) nicht Zutreffendes streichen		in Wehrüberwachung beim Wehrbez.-Kdo./Wehrmeldeamt		
10			gedient/ungedient *)		
11			letzter Tauglichkeitsgrad		

Pracovní karta totálně nasazených

OBL Narvik		OT-Einsatzgruppe Wiking		Einsatzfirma (mit Heimatanschrift)	
ABL Tromsø		Arbeitseinsatzkartei für Firmenangehörige		Ohlendorffsche Baugesellschaft, Kaiser Wilhelmstr.	
1	Name Prachar	Vorname Ladislav	Staatsangehörigkeit Protektorat Tschechien		
2	geb.am 19.2.21	in Vsenin, Bez. Zlin	Volksdeutscher (bei nicht deutscher Staatsangehörigkeit) ja/nein *)		
3	Kreis Zlin	Staat	eingetroffen in Norwegen am		
4	Heimatanschrift (Ort, Strasse, u.s.w.) Vzenina 90 bei Zlin		Arbeit aufgenommen am 5.5.43		
5	erlernter Beruf		bei Firma Ohlendorffsche Baugesellschaft		
6	eingesetzt als Facharbeiter		Dienstbuch Nr. Erkennungsmarke Nr. 068742 323148		
7	Stammarbeiter, Dienstverpflichteter., Zugewiesener *)		Wehrpassnummer		
8	Heimatfirma oder -behörde		ausgestellt vom Wehrbez.-Kdo./Wehrmeldeamt		
9	*) nicht Zutreffendes streichen		in Wehrüberwachung beim Wehrbez.-Kdo./Wehrmeldeamt		
10			gedient/ungedient *)		
11			letzter Tauglichkeitsgrad		

Norsko – město Tromsø v Norsku, kde pracovali totálně nasazení pracovníci za II. světové války

Norsko - oblast Narvik, místo totálně nasazených pracovníků

Birch for 4/18/14

11. Mrs.

Předem pochval a vyznamenání na t'ai věchný.
 Chcem dnes jásati mé vobro, nek dopoledne jsem
 byl u svatého chleba, a nějaké sněd do toho kárek
 ovládnutí, nejvyššího us do práce a tak mým vose
 nějaké ten chleba srovná. Oč ják mne led by
 daly chleba srovná ledy jsem celý ten vobro tak
 se vese a mi nejist nemohu. Měl jsem srovná
 a mne to bude srovná, neboť karm. a mne srovná
 a srovná vobro po vobro. Ten nek je to vobro. Letmá
 ale srovná to vobro a mne je mne i kochá srovná
 ne bude doba jásati karm. Ten mne to kochá po-
 vobro chleba vobro a vobro mne srovná vobro.

Tedy od této maximy jsem ošel a 14. čer.
 za který nacházím děkují, musel jsem představit
 že jsem na něj nepřijal účel. Ošel o to
 na náležitě jsem se s. m. a. ap. a domo.

[illegible]

dobrotu. Et nebo o Jiminovi mi něco napíše
Měm píše a má mále lebo pochvěvat. Ma mále
někdyte mē.

Ted' sse nero, o mē. Jem pōvāt a ekt.
dnu mame sde na bōgu. Sotvā nemusim nikan.
do prave chvāt nebo jedit jēm něky bōjē
pobībuj' venku na skvātē sālth. nebo nējāy'
moter opavāt. Sot. musim se bōdu pōjīt.
Sotmōvājē mām bōvce jētācho skvā tē
Sotē stōy jāk jē' a dōvā si opōh mōvōmē
i bōjē jē' mōm. mēlo mēnēby' a o jētē
mēnē. Jādlō nēm' pōvce nējōjā' sōbāt sōt'
Sotjē' nejōm bōvmbōy' jēm by sūvē' a bōt.
mālo. Je to, vōdē jūcā lōjā' jākō bōjō jē
jōmē bōtōvāt jādlo jāk āmēi. Tē āigāret
bōtōvōmē 4 kōvā nā dōv. Sōm mē' o' āigāret
o mōjōm, sē vēm bōtōvāt jēm bōt nā skvātē
20-30 kōvā pōstō. Vēm sē by sē vēm bō bōtō
nebōt' jēm pōvce dōv cēt' sē mēlo vōt. jēm

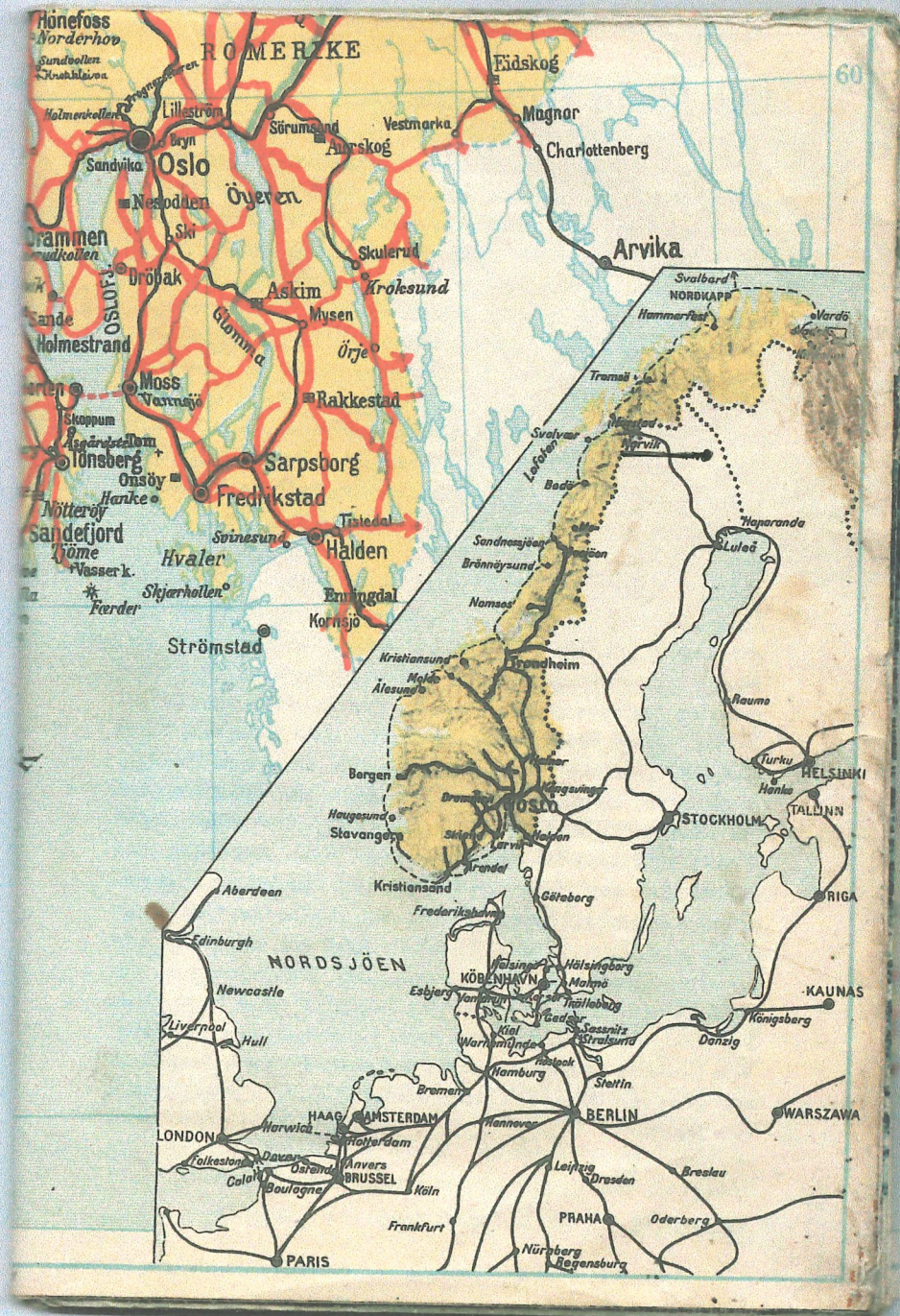
25 āigāret nā bōjē. Sōm nēlo sēto bō sōbātē
māmē bōvāt pōvāt nebōt bōbōy' jākō dōmō
4-8 bōjōm. Mālo bōy' sē skvā sē jōjē dōmō
sōv mēvē. Bōbōy' pōstō bōt' dōv vōjōm bōtōv
āigāret dōjōy' --!

Sōm nā jē nā bōm pōvāt o bō pōvātē
sē sē māmē jēt nēm nā Tōmō bō bōjō
jētōm, jēm nā sē dō skvātōv. Sōm jāk bō jētē
dōpōvājē sōtē vēm sē mēvē nēlo sōv āigāret
nē. Je to bō sōv jāk nējōjā' nā sē bōjō skvā
i bōjō. Jē jēm dōmā pōtō bōjō bō mēlo bōv
mē mōjō sōtē. Vōpōmōm bōtē nā Tōmō jētē.
mē bō sōv bō bōtē bōt.

Jētē dōvā, mēl bōt bōvāt nē vōt mē
sē jēm pōvāt bōtōvāt nē mē sōv. 2 dōjōy' nē
jēm bōt nā pōv nājōvā jēm mēl vōtōvāt nē
sē mēl nēbāt sōtē vōjōm sōtē mēvōm.

Sōpōjē mē sōv bōv o bōtē nā sōv jēm mōvōm
Bōtōvāt nā sōv vōtōvāt mōjō. Mōjōy' sōtōvāt
sōtē. i bōt. i bōjōy' sōvōy' o sōv vōtōvāt
Je bōv bōv jēt nēlo sōvōm dōmā nēbāt.
mōjōv mōjōv jēt nēbāt dōv sōtōvāt.

Tē nājōv. Pōp. bōv. nā dōv. dōmē bōtōvāt dōmā jāk mē
dōjōv sōtē nē bōt nā bōv pōvāt nā jētō dōvōm.

-

Tragedie rodiny Oškery před koncem druhé světové války.
Podle vyprávění dcery manželů Oškerových Marie, zaznamenáno v kronice včelařů.

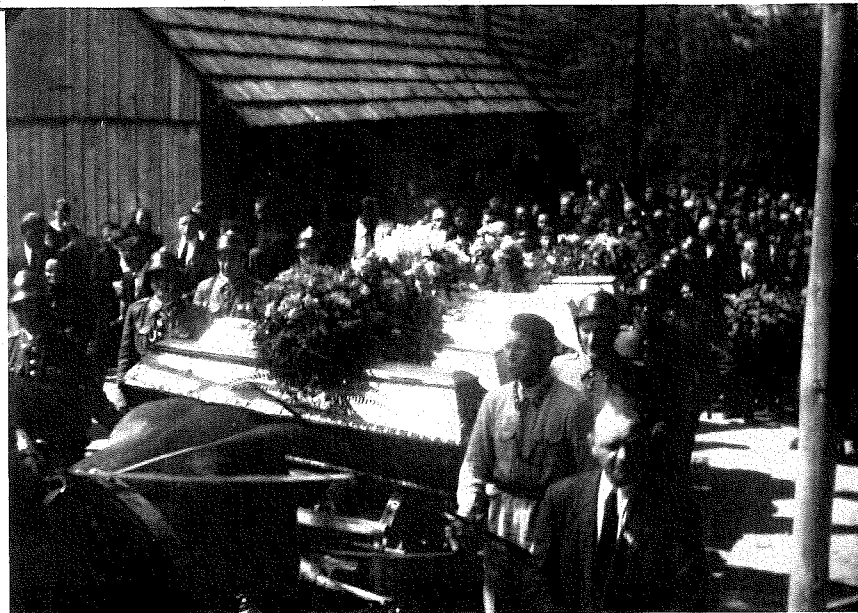
Osvobození vlasti a ozbrojeného odboje se zúčastnila i část členů včelařské rodiny.
Rodinný dům Františka Oškery se nachází jako samota, paseky mezi Dešnou, Všemínou a Chrástěšovy v lese.

Zde se včelaření dobře dařilo a dědilo se z pokolení na pokolení. Tak tomu bylo i u Františka Oškery. V domku žil před válkou s otcem, dcerou Marií, syny jednadvacetiletým Bohušem, dvacetiletým Aloisem, sedmnáctiletým Josefem. Manželka Františka mu věrně pomáhala v zemědělství i v lese. Tato samota se stala přes válku útočištěm mnoha běženců, které František Oškera přes riziko trestu smrti od nacistů, přijal pod svou střechu. Už v roce 1943 tu našli své útočiště cikáni z Veselé - Holomek, Můrek, Blažej. Roku 1944 zde přechovával v úkrytu mezi dvěma stěnami kapitána Vasilu, komisaře pro Zlínsko. Tento padl v boji 2. 5. 1945 ve Vizovicích. Sám František Oškera, jeho synové i zeť Matyák byli činní jako partyzáni. Zúčastňovali se mnoha akcí. Přepadení německého velitele na Veselé, likvidaci zrádců na Rakovách, v Zádveřicích a jinde. Štáb partyzánů se skrýval v Uble u Jana Kajše. Velitelem byl Buťko - Murzin. Organizace byla značně rozsáhlá. Zahrnovala Vizovicko po Vsetín, Hostýn, Klobouky a Zlínsko. Bylo tu shozeno hodně parašutistů. Měli vlastní vysílačku. K potření jejich činnosti bylo vysláno SS komando. Tyto SS útvary byly ve Slušovicích a Vizovicích s vycvičenými psy.

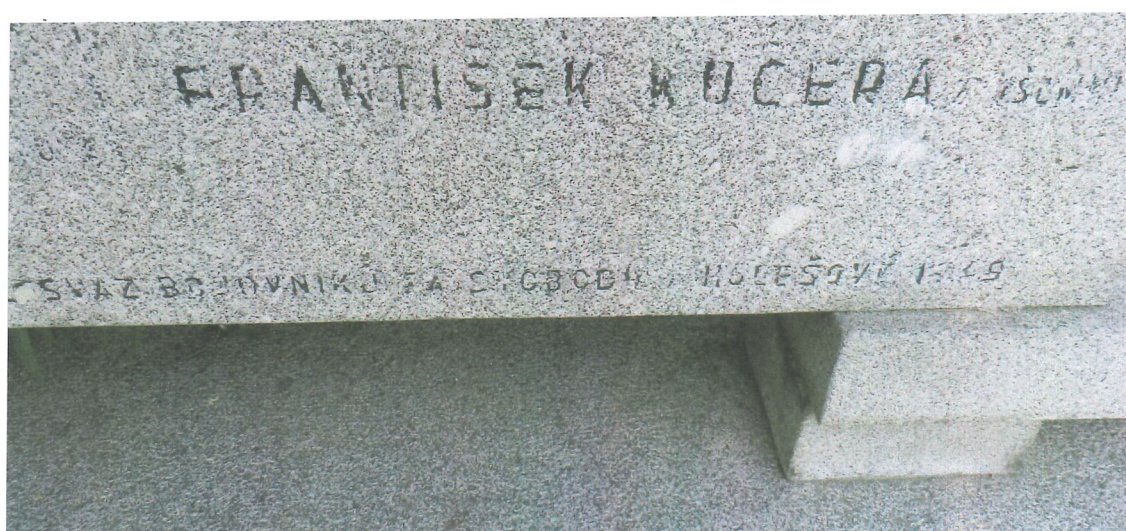
Dne 10. 4. 1945 v jednu hodinu v noci vtrhlo SS komando do domu Františka Oškery. Partyzáni přišli právě z akce. Pistole ležely na stole, nedalo se zapírat. Sebrali celou rodinu, mimo devadesátiletého otce. V poutech je odvedli do hostince u Tomáše Kovaříka ve Všemíně, kde bylo velitelství vojáků, kteří zde byli ubytováni. Ráno je odvezli do školy do Slušovic k výslechu a odtud malým otevřeným autem do Vizovic. Tam v bývalé věznici okresního soudu byli vězněni jako rukojmí za Vizovice. Kdyby se partyzáni rozhodli napadnout věznici a vězněné osvobodit, byly by Vizovice vypáleny, obyvatelé postříleni. Partyzán, zeť Matyák měl osvobození připraveno, ale nedostal k tomu od velitele souhlas se slovy: „To nemůžná!“ Vězňové byli nelidsky týráni. Na mrtvolách byly znát spálené a vytrhané nehty. V noci 1. 5. 1945 je po jednom odvedli do parku, kde je ranou do týlu zastřelili a lehce zahrabali do kulometného krytu. Objeveni byli 15. května 1945. Společně s nimi byl i zastřelen mladý partyzán Jan Vičík. Stolař Lutonský zhotovil šest rakví. Společně byli odvezeni k bratrově Janu Oškerovi a za účasti příslušníků odboje, spolků, hasičských sborů a lidí z celého okolí byli pohřbeni ve společném hrobě před kostelem ve Všemíně.

Dcera Marie zůstala naživu, protože v tu dobu již byla provdána a nebydlela s rodiči.

František Vala č. p. 104

František Kučera - zastřelen na základě rozkazu v odvetu zastřelených dvou německých důstojníků mezi pěti civilními osobami, náhodně jdoucích po silnici. Válečný hrob padlým se nachází v okrajové části obce Třebětice.

Z kroniky hasičů. Historický květen 1945.

Ráno dne 4. května 1945 vstává naše obec Všemina časně jako nikdy jindy. My na horním konci vidíme, jak se k nám valí zbytek německých paličů a hrdlořezů, kteří prchli z Liptálu, kde na ně vpadli partyzáni. Větší část se nechala odzbrojit v Liptáli, zbytek který se přivalil k nám, se zakopal na pozemku Fr. Tomšového č. p. 31, odkud chtěli střílet na zdejší bezbranný lid. Z dolního konce zdejší osady přišlo hlášení, že na Maliňákovém a Palíkovém vrše osadili Němci 4 děla, ze kterých chtěli ostřelovat celou obec. Z Trnavy přišlo hlášení, že od Trnavy se blíží na naši obec německé vojsko v síle jedné roty. Kolem 10. hod. dopoledne vypálili z usazených zde děl první granáty, které dopadly na Čapákův vrch. Protože právě v tu dobu obec Jasenná byla již očištěna od německých okupantů, zdejší mládež i staří šli již naproti našim vojákům, které očekávali od Jasenné a Liptálu. Němci v domněnání, že jsou to partyzáni, tam na ně vypálili první rány. Pak následovaly další, které padaly až do Liptálu, k Lukšom a Dolanským, Nosálkom a i jinde. Ve stavu obklíčení jsme byli až do 2. hod. odpoledne. Kolem 3. hod. se tu objevil první partyzán a byl to dokonce sám velitel, který řekl, že zdejší obec vyčistí partyzáni. Tím okamžikem nám nastal ten nejhrůznější okamžik našeho života, poněvadž jsme věděli, že vojska německého je zde hodně. Partyzáni budou střílet do vesnice a tím nastane pálení a vraždění. Dokonce přišla zpráva, že ke Kovaččikovi přišli 4 vojáci germáni a tu kolem 6. hod. odpoledne přišla zvěst, že jdou naši osvoboditelé a dokonce naše zahraniční vojsko. Zdejší občané ihned šli naproti a informovali čs. vojáky, kde všude jsou Němci. Naše vojsko postupovalo pomalu a jistě. Jakmile se přiblížili ke Kovaččikovi, někdo vykřikl Rusi jdou. Tím okamžikem se oni Němci vyřítili ven, ale již bylo pozdě, poněvadž je všechny chytili a po zjištění státní národnosti, že byli Slov. Gardisté, na Petrákové zahradě byli zastřeleni jedním slovenským desátníkem.

Všemina byla osvobozena 4. května 1945

Zápis ve školní kronice z roku 1941 – 1948 - Kašpárek Stanislav, řídící učitel

4. května byli již všeminští hoši ve spojení s Československou brigádou, jež se přiblížila k Liptáli. Informovali ji o rozmístění německých hlídek v okolí Všeminy a tato Československá brigáda jež bojovala po boku slavné Rudé armády přiblížila se v podvečer do Všeminy. Tu narazili na německou hlídku, nastala přestřelka a Němci utíkali a snažili se schovat ve škole. Do bytu se nedostali, jelikož řídící zavřel dveře a v chvatu jeden utekl na hůru jiný k záchodům, jiní vyběhli na zahradu a farský dvůr. Nastala střelba přes okna dolní třídy i dveře a řídící upozoroval, že voják, jež utíkal ze síně k záchodům byl střelen přes prsa. A tu již byli ve škole první automatictí Čechoslováci a s nimi všeminští chlapci Oldřich Pekař, Slávek Kučera, Vojtěch Hubáček a s rotným šli na hůru pro Němce, který se jim vydal se slovy „kamarádi nestřílejte“ ačkoliv sám nejdříve venku střílel. Tak byli ve škole 4 Němci chyceni a zkormouceni stáli před námi u zdi školy a čekali co se s nimi bude dít. Při střelbě německého pěchotního dělostřelectva, jež začalo pálit, shazovaly se německé tabule „Volksschule“ (obecná škola) a na škole zavlál hrdě československý prapor, který v poledních hodinách se šil a chystal a ještě tajně pod kabátem nesl ho řídící do školy od švadleny Štěpánové (Podkopečkové). To již počaly padat první granáty. Takže Němci ještě krásně viděli, jak nedočkavý Oldřich Pekař šplhal po škole a shazoval německé nápisy a vyvěsil prapor. Ještě během noci byly vyčištěny zbytky Němců na kopcích a již Všeminou procházely jednotky československé a ruské a my je všichni nadšeně se slzami v očích vítali.

Ve škole bylo jejich přechodné ubytování a tak 14 dní jsme je viděli u nás, naše chlapce Čechoslováky a také jednotlivé části našich slovanských bratrů – rudoarmějců. Byly to chvíle nejradostnější po tak krušných letech nesvobody.

Vlastoruční podpisy na listě v kronice, jsou upomínkou na osvoboditele této školy a celé obce Všeminy. Jsou to podpisy chlapců Čechoslováků i hrdinných děvčat, jež sloužily v Československé armádě, jež bojovala po boku ruských bratrů. Ti též v upomínku připsali několik řádek, když jsme je slavnostně a s velkou radostí uvítali. Lituji, že jsem v tom shonu nedal kroniku podepsat veliteli gen. Klepálkovi s nímž jsem mluvil a jež se podepsal do farní místní kroniky.

Večer pak se sešli k poradě o vytvoření revolučního Národního výboru Jan Kovařík autodopravce, František Štěpán šofér, Stanislav Kašpárek řídící učitel, Richard Hovadík farář, Vladimír Tomšů, aby za přítomnosti osvětového důstojníka projednali vytvoření Národního výboru. Po projednání byl příštího dne vytvořen na škole první Národní výbor.

Jelikož škola byla ubytováním německého vojska zničena, většina pomůcek, obrazů i s rámy spálena, bylo nutno školu vyčistit a tak vyučování mohlo být zahájeno až počátkem června. Vyučování bez němčiny, bez ryze německého úřadování na ryze české škole. Vědomosti žáků po dobu okupace značně utrpěly, poněvadž se pravdu o českých dějinách nesměli žáci dovědět a vyučování bylo celkem málo. Uhelné prázdniny, obsazení školy vojsky a celková marnost, to se dá všechno nahradit, jen když školní rok 1944/45 byl zakončen v osvobozené vlasti.

Красног регис сего ВМШШШШ
 красновом. на совете и митч-
 не в пети побед Красной
 армии над фашистской Германией

10/515 Камуан Коль

26. Камуан. Митч
 Старшина митч. митч. Митч. Митч.
 Старшина митч. Митч. Митч.
 Сит. митч. Митч.

Príklad:

Projádíme přes Ašmici Všeminy a oslavovali jsme prátek
 naší armády dne pobití Němce.

10. 5. 45. Kapitán

Franta Grosmanovs,
 čt. Marketa Hekel.

voj. František Jan

" Juranta Josef, Janovna - Hekelovna, čt. voj. B. Pukova

" Brista Mikalaj.

pl. Lub. Ardena

Petruska Luncy

Smolka Jozef

Štárnick Jan

Štárnick Jan

Federica Jan

Lukáš Bošák

Popovici Jan

Tokar Jan

Štárnick Jan

Jan Štárnick

Michal Štárnick

Michal Štárnick

Des. Natalia Wriggova. Belenick Jozef

čt. Dobromila Sebestova

dipl. čt. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

pl. Jozefova Antonia

Rok 1947

Oslava osvobození obce Všemina.

Průvod obcí.

Vzpomínka.

5/271

1947

Włosa Andrzejów dce

Włod obai

oddit Cienak Suba. v

Prackmiele dce

Lucia Cieluska

Kaja Antonich

Cata Seronjka

Włosa Cienak

Zeticki Dajala

Włosa Cienak

Tanek Frankiak

Gajdek Cienak

